

SJU
KRONER

Rute 80

RØD UNGDOMS MAGASIN

NR. 3-4 1984 18. ÅRGANG PRIS: SJU KRONER

5 års
okkupasjon

001090
ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV
YOUNGSGT 11 C
0181 OSLO 1

Våpen
for fred

f 389(0513)R9

Hårfint på posten

Make

«Hvis ikke den fletta er borte i morgen, er du oppsagt». Denne beskjeden fikk Espen Eilertsen (17) av sjefen ved Bodø postkontor. Espen hadde vært fast lørdagsvikar i skranken på Bodø postkontor i ett år og hadde sommerjobb der da postsjefen oppdaget fletta.

Espen ringte arbeidstilsynet hvor juristen han snakket med lo av historien og mente det ikke fantes grunnlag for oppsigelse.

Neste dag sa postsjefen: «Når du ikke kan etterkomme anmodningen ser jeg ingen annen utvei enn å få deg flyttet vekk fra skranketjenesten».

Oppklokka 7

Dermed ble Espen forflyttet fra skranken til sorteringsavdelinga, utafor publikums synsvidde. Der er han den eneste som har tidligvakt fra klokka 7 hver dag, mens de andre har tidligvakt annenhver dag. Han er fortsatt forbanna over det som har skjedd. -Jeg likte skrankejobben mye bedre og savner publikumskontakten, sier han til Rute 80. Jeg har aldri hørt at verken publikum eller personalet har hatt noen innvendinger til utseendet mitt før postsjefen fikk øye på meg. Da hadde han plutselig fått inn flere klager.

Beholder fletta!

- Har du tenkt å forfølge saka lenger?

- Det er ikke mye jeg kan gjøre, for postsjefen er jo enerådende her. Og arbeidstilsynet sier at så lenge han bare forflytter meg, er det ingenting de kan gjøre heller.

- Kommer du til å fjerne fletta, da?

- Nei, det gjør jeg ikke, sier Espen bestemt. Og slutte har jeg ikke råd til.

- Hører du ikke har sans for gutter med fletter, postsjef Harald Utne?

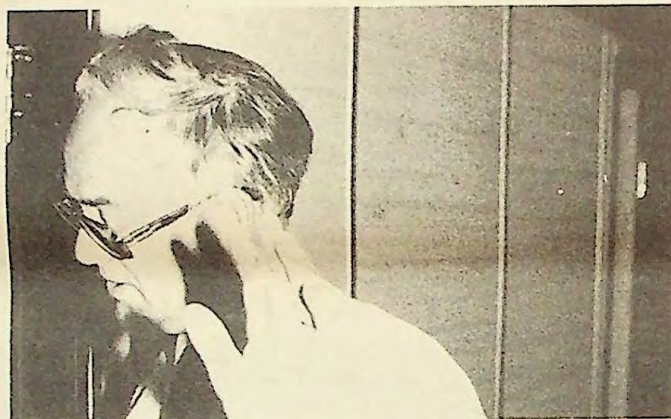
- Ja altså, det er ikke et spørsmål om min personlige smak dette. Det er jo spørsmål om hva slags adferd vi skal legge an overfor publikum. Og det er klart at når publikum reagerer på sånne ting, så må vi gjøre noe med det.

- Har du fått mange henvendelser fra folk som ikke likte fletta til Espen Eilertsen?

- Ja, det har jeg.

- Kan du si hvor mange?

- Nei, det har jeg ikke ført noen oversikt over. Men at

det har vært reaksjoner på det - ja.

«Kundene reagerer»

- I Nordlands Framtid antydte du at «punkere med flerfarget hår» ikke var velkomne som ansatte ved postkontoret. Stemmer det?

- Ja, jeg har registrert at det er flere personer av våre kunder som reagerer på dette. Det er særlig eldre mennesker som har denne aversjonen, og som egentlig har en viss engstelse for denne typen ungdom.

- Men synes du egentlig at det er din jobb å ivareta enkelte menneskers fordommer mot nye klesmoter og hårfrisyrer?

- Altså - når man er satt til å skulle tjene publikum, så kan man ikke la være å ta sånne hensyn.

- Men skal ikke du forsvare dine ansatte også?

- Jo, det skal jeg gjøre. Men det er klart at i arbeidslivet som ellers må vi legge an en akseptabel adferd som gjør at ikke folk tar anstøt og generes av det. Det er et generelt krav til vår adferd på alle måter.

- Så du mener ikke at folk skal ha frihet til å se ut slik de sjøl ønsker?

- Jo, det mener jeg i utgangspunktet. Der gjelder den personlige frihet. Men vi har jo folk som bruker uniform, og vi har tatt opp spørsmålet om ens bekledning i skranken. Det er jo for at vi skal være mer tillitsvekkende.

- Så du ønsker altså at de ansatte i skranken skal be-

gynne å bruke uniform?

- Ja, om ikke akkurat uniform så ihvertfall ens bekledning. Det har jo de fleste banker.

Organisasjonen

Hvis vi kommer dithen at folk snur i døra fordi de ikke vil la seg betjene av denne typen mennesker så er det jo oss sjøl og våre egne arbeidsplasser det rammer. Postsjef Harald Utne påstår å ha støtte fra de øvrige ansatte ved Bodø postkontor. Det er en påstand som bygger på et ytterst tynt grunnlag. Grunnlaget er en pressemelding som er sendt ut av lederen i Salten krets av Den norske Postorganisasjon. I pressemeldingen heter det at Den norske Postorganisasjon er skrankefunksjonærenes fagorganisasjon, men det nevnes ikke at den også er fagorganisasjonen for hele administrasjonen i Postverket, deriblant postsjefene. Pressemeldingen er gjennomstyret av lojalitet overfor sjefen og er tilsvarende blottet for solidaritet med Espen Eilertsen. Espen Eilertsen sier sjøl at han aldri har fått noen form for negativ kritikk, bare positiv. Han tror iallfall at han har støtte blant de yngre ansatte.

- Burde det ikke være en selvfølge for en fagforening å forsvare en ansatt som trues med sparken på usakelig grunnlag, Kretsleder i Postorganisasjonen, Reidar Stenkløv?

- Kommer du her og forteller meg hva jeg skal mene? hæhæ...

- Nei, jeg spør.

- Og jeg har ikke noe svar.

Låve not war!

I juli og august var Rute 80 på noen ukers besøk i Bodø. Byen virka ganske stille og rolig, slik som de fleste andre norske byer midt på sommer'n. Bortsett fra turistene, da: tyskere, italienere, amerikanere, japanere . . . Etter noen dager oppdaga vi Låven, ganske sentralt i Dronningens gate 98.

Den mest iøyenfallende forskjellen mellom Låven og Hjelmsgt. 3 er det store utvalget i brukte klær her, pluss en teatersal. Dessuten hevda brukerne at det ikke lå noen politisk hensikt bak drifta. — Visse folk her i byen, som ikke er med i noen politisk ungdomsorganisasjon, har funnet ei felles plattform, ting vi har lyst til å gjøre sammen, fortalte de.

Det som finnes av politisk litteratur på Låven, er likevel stort sett anarkistisk. Ellers er hyllene fylt med tegneserier og pocketbøker. Brukte plater kan du også få kjøpt, du kan kjøpe eller lage dine egne buttons og ikke minst kan du få deg noe å spise for en rimelig penge.

1. mai

Blant aktivitetene kan nevnes karnevalsverksted, amatørteater og utstillinger. Flere band har dessuten tilknytning til Låven. Etter vår mening er Låven selvfølgelig ikke upolitisk. De arrangerte til og med sitt eget 1.mai-tog. Og med plakaten «stem på ingen» på veggen har man tatt klart politisk standpunkt.

SU og RU krangler bare

«Losen» mente at Rød Ungdom og Sosialistisk Ungdom ville sitte og krangle om fredspolitikken til vi fikk rakettene i hue. «Det er viktigere å få gjort noe her i Bodø enn å ta hele verdenssituasjonen inn over seg. Da blir man bare sittende hjemme og tenke til man blir sprø», sa Losen.

R80: — Rød Ungdom sitter ikke bare og diskuterer. Vi har for eksempel satt i gang pengeinnsamlinga «Våpen til Afghanistan».

Losen: Ja, det er bra sinnssykt. Hvorfor gjør dere det? For at afghanerane skal få . . .

R80: . . . noe å forsvare seg med.

Losen: Ja, og lage enda mer kaos. Tror dere det hjelper at dere sender nedover noen AG 3'a?

R80: — Vi tror det hjelper at folk forsværer seg mot ei supermakt. Ellers blir Sovjet inviterert til å gå videre. Hva hadde skjedd hvis folket i Nicaragua hadde vært pasifister? Spørsmålet ble hengende i lufta, istedet begynte å snakke om mer lokale hendelser, nærmere bestemt om postsjefen på Bodø postkontor, som ville gi en lørdags- og ferievikar sparken på grunn av ei lita flette i nakken.

ATC: — Ja, han er en stor dust han fjotten av en sjef der oppe. Han er berre misunnelig på folk fordi han har så lite hår på hue sjøl. Egentlig — ikke noe personlig imot gutten asså — men jeg synes det er på tide at byens streitinga også får oppleve korsen det kan være å søke jobb og ikke komme inn på grunn av utseendet. Så æ unner han virkelig opplevelsen, asså.

Arbeidssky

R80: — Er det vanskelig for dere å få jobb?

ATC: — Ja, det e det. Dem kikker på det

som er utpå — ikke det som er inni. Og kommer det en person som ser ut som oss, så «kan han selvfølgelig ikke jobbe» fordi han ser ut som han gjør. Folk er oppdradd til det. Losen: — Dessuten «er han sikkert arbeidssky uansett». . . . Og det er vi jo!

R80: — Man behøver da ikke være arbeidssky sjøl om man er pønker?

Losen: — Nei, det er klart. Men jeg innrømmer det. Æ e arbeidssky. Pointet er at ingen ønsker å gi bort livet sitt til en jobb, for det er det som skjer, asså. Det er ingen som ønsker å slite helsen av seg 8 timer om dagen, 5 dager i uka i førti år.

R80: — Folk jobber vel fordi de ikke har noe valg. Fordi det eneste de eier er arbeidskrafta si.

Losen: — Jeg lurer på det, om folk som tenker tilbake etter å ha blitt asbestforgifta i 40 år, — om dem virkelig ville ha gjort det en gang til. Jeg trur ingen er for frivillig lønns-slaveri, asså.

— OK, fortsetter Losen, — det kan godt slås fast med en gang at man er nødt til å arbeide, for det er kjipt å gå på sosialet. Det veit jeg. Nå er det gått opp med 100 kroner for ei ukes livsopphold, men det holder ikke i det hele tatt.

R80: — Betyr arbeidssky at dere ikke ser på arbeidsløsheta som noe problem?

Jan Martin: — Det kommer jo an på hva du mener med arbeid. . . .

ATC: — Åh nei. Nok! Hæhæ. . .

Høyre-propaganda?

Jan Martin: — Jeg har gått arbeidsledig lenge. Men da drev jeg å jobba for rocke-klubben, jobba her på Låven, med fanzinnet som manager for et band. Til tider var det 18-20 tima i døgnet, ikke sant. Men det er ikke arbeid på samme måten, for det er noe du gjør helt av egen vilje — på samme måten som når en kunstner setter seg ned og tegner et bilde. Har han inspirasjon, kan han kanskje drive på med det i flere døgn uten mat, uten at han tenker på det.

R80: — Underbygger dere ikke høyrepropagandaen om at ungdomsarbeidsløsheta skyldes at ungdom ikke vil ta de jobbene de kan få?

Losen: — Tja, det er jo sant det. Det er masse jobber å få egentlig, hvis folk vil ha arbeid.

ATC: — Hvor er de? Si det fort! Kor dem e hen?

Losen: Ja, jeg reiste med bokbuss bl.a. Vi fikk aldri folk. Det er jo et slitsomt arbeid. Det var der jeg ble arbeidssky. Når jeg sier arbeidssky, da meiner jeg ni-til-fire-jobb. Det fikser jeg ikke. — Jeg er sånn at jeg hele tida vil gjøre nye ting. Og så har jeg musikken. Det er min jobb.

ATC: — Pointet er at man skal holde seg i live og fortsatt beholde valgfriheta. Det vi ønsker er arbeidsfrihet, ikke arbeidsløshet. Det høres så jævlig ut. . . .

Jørgen Ferkingstad

Rute 80

Frihet for- an fred

Det er gått fem år siden Sovjet invaderte Afghanistan, fem år siden verdens største militær-maskineri rulla inn i det lille nabolandet. Kan vi forstå hva disse åra har betydd i form av lidelser for landet? Forstår vi at femåringen aldri har opplevd fred, eller at tjuetårningen ikke har hatt noen ungdom?

De har sett brødre dø, søstre lemlestes og voldtas.

Men bøndene har valgt å takke nei til sovjetisk overherredømme. Afghanistan har valgt å kjempe. Afghanistan har valgt å sette frihet foran fred.

I fem år var også Norge okkupert, hva hadde skjedd hvis ikke verden kjempet? Hvis ikke verden satte frihet foran fred? Den norske motstanden var dårlig organisert, vi kunne aldri vunnet krigen aleine. Vi var ikke forberedt på krigen. Vi forsøkte ikke engang å stoppe Hitler, men levde i illusjonen av Chamberlains berømte ord. Historiens dom er falt, regninga er lagt på bordet. Prisen fikk Polen og Sovjet, Europa, Hiroshima og Nagasaki betale.

Øst-Vest konflikten omtales mye og ofte, men det er ikke bare en konflikt om våpen. Øst-Vest konflikten er resultatet av en pågående rivalisering om geografisk og økonomisk verdensherredømme. Derfor angår Afghanistan oss alle, og vår framtid avgjøres i de afghanske fjell.

I dag blir desverre så altfor ofte fredsarbeid isolert til å omfatte våpenarsenalene i nord. Atomvåpna er opprørende javisst, men våpnene i seg sjøl er ingen krigsutløser. Det står mennesker bak. Gi dem kamp, ikke bønner. Gi Afghanistan støtte, ikke ord og vage solidaritets-erklæringer. Våpen til Afghanistan!

Therese Bjørneboe

Nr. 2/1984 18. årgang

Redaksjon: Therese Bjørneboe (redaktør og ansvarlig utgiver), Jørgen Ferkingstad, Jac Michelsen, Ida Halvorsen, Camilla Gudde og Kari Jørgensen.

• Adresse: Postboks 4702, Sofienberg, Oslo 5
• Telefon (02) 11 45 73 • Abonnement: 35 kroner helår (6 nummer hvorav ett dobbelnummer) • Postgiro: 479 21 31 (løssalg) og 206 06 89 (kommisjonærer)
• Signerte artikler står for forfatterens egen regning, og behøver ikke være sammenfallende med Rød Ungdoms syn • Satt og trykt hos As. Duplotrykk 1984 • Ettertrykk tillatt hvis kilde oppgis.

RØD UNGDOM: Adresse: Postboks 610, Sentrum, 0106 Oslo 1 • Telefon (02) 11 45 73
• Postgiro: 200 61 53.

Rute 80 søker medarbeidere. Særlig er vi på utkikk etter lokal-korrespondenter. Ingen journalistisk erfaring er nødvendig. Kontakt Therese Bjørneboe, telefon 64 93 20, mellom 9.00 og 16.00

SOMMERLEIR

Årets sommerleir blei en suksess. Hundre og tjuet deltakere fikk ei fin uke med sol og politikk. Men noen ypperlig blanding av ferie og politikk ble det ikke. Til det var programmet for hardt.

Gjennom seks dager med krise, imperialisme og sosialisme som hovedtemaer var det likevel den store våpeninnsamlinga til Afghanistan som kom til å prege leiren.

Og penger ble det! Ikke minst på leiren. Målsettinga på 10.000 blei kraftig overoppfylt. Og med den gløden folk la for dagen på avreisedagen, lover alt godt for innsamlinga videre utover.

— Det er en ypperlig sjanse til å komme på offensiven

overfor fredsbevegelsen. Den må stilles til veggs på spørsmål om imperialisme og nasjonal uavhengighetsprinsippet, sier RU-leder Per Overrein.

Ellers koste folk seg og hadde politisk utbytte av de forskjellige diskusjonene, gledelig at så mange unde turte å kaste seg ut i debatten. Spesielt på konfrontasjonsintervjuet mellom Steigan og Unge Høyre. Her var det de nyeste som dominerte!

Gruppe-diskusjonene la et godt grunnlag for egne markeringer i plenumsdebatten. Foto: Dag Bjørndal

Hilde Haugsgjerd — fra redaktørkrakken i Rute til Dagbladet.

Rune Moen — fra Rute 80 til Banzai

Knut Ivar Skeid — fra Rute 80 via Volvo, Slepden i Bærum, til Computer World

Don't you wish you were here...?

Historia

Går ikke på skinner

Hele den kommunistiske bevegelsens historie har vært prega av ett stort stridsspørsmål. Hvilke krefter driver historia framover?

I den siste tida har også denne debatten reist seg i AKP og Rød Ungdom. I debatten har det utkrystallisert seg to syn. Det ene synet går i hovedsak ut på at det er produktivkreftene som er hoveddrivkrafta, det andre synet er en kritikk av dette og hevder opp mot dette at klassekampen er hoveddrivkrafta i historia.

Determinisme

Produktivkraftteorien er på mange måter klassisk-marxistisk. Folk som står på dette synet har fullt belegg hos klassikerne. Og de hevder eksplisitt at det er produktivkreftene som er den viktigste krafta, også Mao. Klassikerne har alltid lagt stor vekt på at det er virkeligheten som skaper menneskets bevissthet, og ikke omvendt.

Jeg tror at denne retninga vokser fram i tider hvor den kommunistiske bevegelsen er i tilbakegang eller stagnasjon. Jeg ser på produktivkraftteorien som en deterministisk retning, det vil si at den betrakter historia som skjebnebestemt på forhånd. Vi veit åssen tid vi lever i. Økonomisk krise, reformistiske ideer er på frammarsj, den kommunistiske bevegelsen er liten osv. Denne retninga har derfor på mange måter et rett klima å vokse i. Noen av teoretikerne som står på produktivkraftteorien hevder at den nye datateknologien kan gravlegge kapitalismen. Dem sier også at kapitalismen ikke kan absorbere de nye produktivkreftene. Og jeg bare nevner det... Marxister har spådd at kapitalismen skulle gå i grava før, det har ennå ikke skjedd. Kapitalismen lever ennå.

Ny-fascisme

Det er etter mitt syn sikkert at datateknologien vil skjerpe alle motsigelsene under kapitalismen, som motsigelsen mellom produktivkrefter og produksjonsforhold. Men, etter mitt syn er det mennesket som avgjør i hvilken retning det skal bære. Jeg tror at kapitalismen kan overleve krisa gjennom å innføre en ny type fascisme. Poenget er å få innført en slags planøkonomi under kapitalismen for å skaffe seg kontroll over den mer og mer samfunnsmessige økonomien. Eller sagt på en annen måte. Få begrensa virkningene av motsigelsen mellom produktivkrefter og produksjonsforhold. Dette er borgerskapets krisestrategi. Fascismen er deres løsning på krisa. Vår oppgave er først og fremst å hindre dem i å vinne arbeiderklassen for en sårn strategi. For det er et uomtvistelig faktum at arbeiderklassen har mye til overs for innføring av høyteknologi i Norge, sjøl om det skulle gå på bekostning av noen tusen arbeidsplasser og noen titalls lokalsamfunn. Borgerskapet vinner, om de vinner tankene til arbeiderklassen, og om vi ikke møter arbeiderklassen med vår strategi.

Klassekampteorien er en kritikk av denne produktivkraftteorien. En av dem som står for dette synet klager over at han ikke finner hvilken plass klassekampen har hos klassikerne. Han har stilt spørsmålet sårn: «Hvis produktivkreftene er historias motor, hvor kommer da den krafta fra som utvikler produktivkreftene.» Poenget dems er at klassekampen er denne krafta. Dette mener jeg er en ganske idealistisk retning, den har ikke mye grobunn i virkeligheten. Vi kan spørre oss: Hva med de titusener av år uten klassekamp, utvikla ikke da menneskene sin produksjon? Eller, hva med kommunismen? Klassekampen er jo avskaffa da, skal ikke men-

neskene utvikle produksjonen sin lenger? Kritikken av produktivkraftteorien havner derfor i den gale grøfta. I stedet for å kritisere determinismen, havner den sjøl i idealismen fallgruve. Det er et faktum det ikke er mulig å unngå, nemlig: Mennesket har i all tid kjempa med naturen. Dette har ført til at mennesket har utvikle bedre måter å overleve på.

Mao

Utgangspunktet mitt er at jeg kaller meg materialist. Jeg vil vurdere historia som et resultat av en kamp mellom motsigelser. Utifra motsigelsen mellom produktivkrefter og produksjonsforhold. Jeg skal sitere Mao: «Hærførere kan ikke vinne noen seier hvis de beveger seg utenfor de rammer som de objektive villkår setter, derimot kan og må de energisk ta sikte på å vinne seier innenfor rammene av disse villkårene. Den arena som en hærførers virksomhet utfolder seg på, må bygges på det som de objektive betingelser tillater, men på denne skueplassen kan han sette i scene en rekke fargerike, imponerende og storslagne stykker.» Med dette sier Mao at menneskene har visse rammer å holde seg innafor. Vi kan f.eks. si at kapitalismen har vært moden for sosialistisk revolusjon i mange år... (iallefall hvis vurderer det utifra produktivkreftenes utviklingsnivå)... men det har ikke skjedd noe enda. Samtidig er det sårn at der det har skjedd revolusjoner til nå har det vært lavt nivå på produktivkreftene. Altså kan vi konkludere med at det er visse rammer menneskene har, men det er de sjøl som avgjør om revolusjonen kommer eller ikke.

Sosialismen

Produktivkreftenes utviklingstrinn i Norge gir oss kommunister et jævla godt argument for sosialismen og kommunismen. Men, for at revolusjonen skal komme kreves det et sterkt, stort og godt skolert kommunistisk parti. Det kreves at vårt alternativ, sosialismen er et godt svar på borgerskapets kriseløsning, fascismen. Det krever at vi vinner arbeiderklassen for å kjempe for et nytt system, og det er en kamp om arbeiderklassen tanker. Vinner vi ikke denne kampen kan produktivkreftene være så mye utvikla de bare vil, det vil ikke hjelpe oss det spor.

Ann Helen Skaug

— Hvem er Mao mest enig med. Ann-Helen Skaug eller produktivkraft-teoretikerne?

RV 19

De som trodde at Riksvei 19 er en ny ungdomsavis som skal konkurrere med Rute 80, kan ta det med ro. RV 19 er nemlig et rockeband fra Lofoten. Riksvei 19 er hovedveien i Lofoten, som blant annet fører til Troilampfestivalen på Gimsøya. Øyvind Groth, som synger og spiller gitar i gruppa, bekrefter at navnet er valgt fordi det har dobbel bunn.

— Vi har jobba ganske mye med at gruppa ikke skal være upolitisk, sier han. Konserten med Riksvei 19 var et av høydepunktene på årets Troilampfestival. Særlig tekstene skilte seg klart ut. De rettet seg blant annet mot handel med Sør-Afrika (Willy Vakles butikk) og mot politisk passivitet (Sett deg opp på gjerdet). Musikken var mest reggae, med fengende refrenger og fine sang-harmonier.

— Tar dere sikte på å bli en ny «partigruppe», Øyvind Groth?

— Nei, da sparker vi beina under oss sjøl i Lofoten, ettersom markedet er så lite der. Det er heller meninga å prøve å fungere som et progressivt band her ute, for hele venstresida.

— Dere føler ikke at dere er 10 år for seint ute med å lage politisk agiterende musikk?

— Nei. Når jeg hører det som skjer på Troilampfestivalen nå, savner jeg at man skriver norske tekster. Musikalsk er det veldig mye ålreit. Tekstene betyr jævlige mye i rock'n roll, for vi vil ikke tilbake igjen. Jeg mener det er et skritt framover å skrive gode norske tekster, mens mange har tatt et skritt tilbake på grunn av påvirkning fra utlandet.

Viktig å fungere politisk

De som er fra lokalmiljøet rundt Riksvei 19 på Aust- og Vestvågøy i Lofoten, kjenner flere av medlemmene i gruppa like mye fra politisk aktivitet som fra det musikalske.

— Vi mener det er viktig for et rockeband å fungere slik, sier Øyvind Groth.

Gruppa består av seks musikere. Kurt Atle Hansen, Peter Bilde, Gerhard Augustin, Vibeke Hannisdal og Øyvind Groth. Nesten all tekst og musikk er skrevet av Øyvind.

Turne med Arild Nyquist.

Siden gruppa ble danna i fjor høst, har den særlig jobba med teater.

Etter å ha spilt på en konsert sammen med Arild Nyquist i mars, turnerte de med ham i vår. Og til høsten legger de ut på en ny turné. Nylig spilte de også på samme konsert som Monroes da de var på turne.

Foruten den forestående turneen med Arild Nyquist skal RV 19 på en egen turne også - i

Lofoten og på fastlandet - blant annet til Bodø og Mo. Noen lengre turneer har dessverre ikke gruppa planer om, for alle jobber full dag og noen har unger.

To plater

En trøst for de som ikke bor i Nordland, er at en samle-LP med flere musikere fra Lofoten er under produksjon. RV 19 får med to låter, og ellers vil blant andre Jack Berntsen, dr. Fish og Dag Kajander gi sine bidrag. I løpet av 1984/85 kommer RV 19 med en egen LP også, så følg med. Begge platene kommer på det lokale plateforlaget «S-forlaget» og blir spilt inn i et musikkstudio i Svolvær.

— Det er jo ganske unikt at vi i det lille området Lofoten faktisk både har et platestudio og et plateforlag. Det er fint å kunne støtte opp om det, samtidig som det selvfølgelig gjør det mye enklere for oss, sier Øyvind Groth.

Må overleve!

I juli gikk den ellefte Troilampfestivalen av stabelen på Gimsøya i Lofoten, hvor den har holdt til de siste to åra. Og som de fleste tidligere år motarbeida værgudene festivalen så godt de kunne. Resultatet var den dårligst besøkte Troilampfestivalen siden starten i 1973 - og ga et underskudd på 150.000 kroner.

— Har du tro på at Troilampfestivalen vil overleve, Øyvind Groth?

— Ja, den trua må man jo ha. For jeg mener at Troilampfestivalen er jævlige viktig - som inspirasjonskilde og motivasjon for øving og jobbing for en masse kjellerband og folk som driver på i garasjer og nedlagte skoler og jobber med musikk. Enten det er rock'n roll eller hva det er for noe.

— Jeg kan nesten ikke tenke meg en nordnorsk amatørkultur som skal leve videre uten Troilampfestivalen som årets høydepunkt. Den er det store høydepunktet for jævlige mange amatører. Det går ikke på hvem som er flinkst til å spille eller lager de beste låtene, men det at man får spille for hverandre og føle at det man driver på med er en levende del av kulturen, avslutter Øyvind Groth.

Sivil Beredskap

Raud Ungdom i Florø har gjennomført ei rundspørjing om folk sin kjennskap til sivilforsvar. Ca. 120 personer i alle aldre har vorte spurdt. Fylgjande spørsmål vart stilt:

1. Veit du om det finns tilfluktsrom her i Florø?
  2. Meiner du at nærmaste tilfluktsrom ligg for langt i frå der du bur?
  3. Kan du tyde signala frå Sivilforsvaret?
  4. Veit du kva du skal gjere dersom det i ein krigssituasjon blir snakk om evakuering?
  5. Veit du om det ligg føre slike evakueringsplanar for Florø?
- Resultatet av undersøkinga er ganske klart og talar for seg. Nærare 90 prosent av dei spurde visste at det fantes tilfluktsrom, medan 58 prosent meinte at tilfluktsromma låg for langt frå heimen. Over 50 prosent av dei spurde kunne ingen av signala frå sivilforsvaret, medan 25 prosent kunne nokre av dei. På spørsmål 4 svarde heile 63 prosent at dei ikkje visste kva dei skulle gjere i ein krigssituasjon dersom det blei snakk om evakuering. Heile 82 prosent hadde aldri høyrte om evakueringsplanar for Florø. Denne undersøkinga har vi gjennomført for å kartlegge korleis det står til med den sivile vernebuinga her i Florø, og kva folk flest veit om ho. Som ein konklusjon på undersøkinga kan vi slå fast at folk flest er misnøgd med tilfluktsromsituasjonen, og ellers lite informerte om vernebuing. Når det gjeld bygging av tilfluktsrom er kommunane i Noreg delt inn i 3 kategoriar, A, B og C, alt etter kva for krav som blir sett til tilfluktsromma. Flora kommune er ein B-kommune, dvs. at ein etter lova er pliktige til å bygge tilfluktsrom som skal verne mot konvensjonelle våpen, radioaktivt nedfall og kjemiske stridsmidlar. Flora kommune er heller ikkje pålagd å bygge offentlege tilfluktsrom. Tilfluktsromma på t.d skulane blir rekna som private og er berre tiltenkt dei som høyrer inn under skulen. Alle permanente bygningar med meir enn 150 kvadratmeter brutto grunnflate er pålagde å bygge tilfluktsrom. Her er rett nok eit par unntak. Frå denne regelen er det mogleg å

kjøpe seg fri mot å betale ein viss sum inn på ein kommunal konto. Desse pengane er ein så pliktige å bruke på kommunale tilfluktsrom.

Flora kommune har pr. i dag omlag 100 000 kr. ståande inne på denne kontoen. Det er tilfluktsrommennda som forvaltar desse pengane, Sivilforsvaret har ingenting med pengane å gjere.

på Sivilforsvarskontoret hadde ein ikkje høyrte noko om planar for bygging av tilfluktsrom frå den kanten. Men 100 000 står altså der utan å bli brukt. I Florø har ein ikkje permanent varslingsystem. Dvs. at det tar 3-4 timar å få dei 4 tyfonane ein har igong. Var ikkje det i meste laget? Tilfluktsromma i sjølve Florø hadde ein kapasitet på 1508 personar i 1982. Det fins ingen utarbeida evakueringsplan for Florø. Den skal visst komme ein gong, og skal gjelde barn, handikappa, eldre og sjukehuspersonale.

Folk som ikkje høyrer inn under nokre av dei private tilfluktsromma står utan tilbod om tilfluktsrom i Florø. Flora Raud Ungdom krev difor at det blir bygd offentlege tilfluktsrom i Florø, i slikt omfang at alle som bur i sentrum kan få plass. Sivilforsvaret i Flora må snøggast råd utarbeide evakueringsplanar for Florø. Sivilforsvaret bør utarbeide ei brosjyre med opplysningar om korleis folk skal oppføre seg i ein krigssituasjon. Denne brosjyra må utsendast til alle husstandane i landet.

I dag er Sovjet ei supermakt i framgang og kjempar difor om ei nyoppdeling av verda. USA er ei supermakt i tilbakegang som kjempar for å oppretthalde status quo. Denne rivaliseringa mellom supermaktene vil mest sansynleg ende i ein verdenskrig. Dette er grunnen til at Raud ungdom legg så stor vekt på eit godt utbygd sivilforsvar. Ved å vere godt førebudd kan ein spare mange sivile liv i ein krig. Trugslar frå fienden om terrorbombing som pressmiddel på styresmaktene vil ikkje bli så aktuelt når ein har eit godt sivilforsvar.

Florø Raud Ungdom

De snakker om fred...

men mener krig

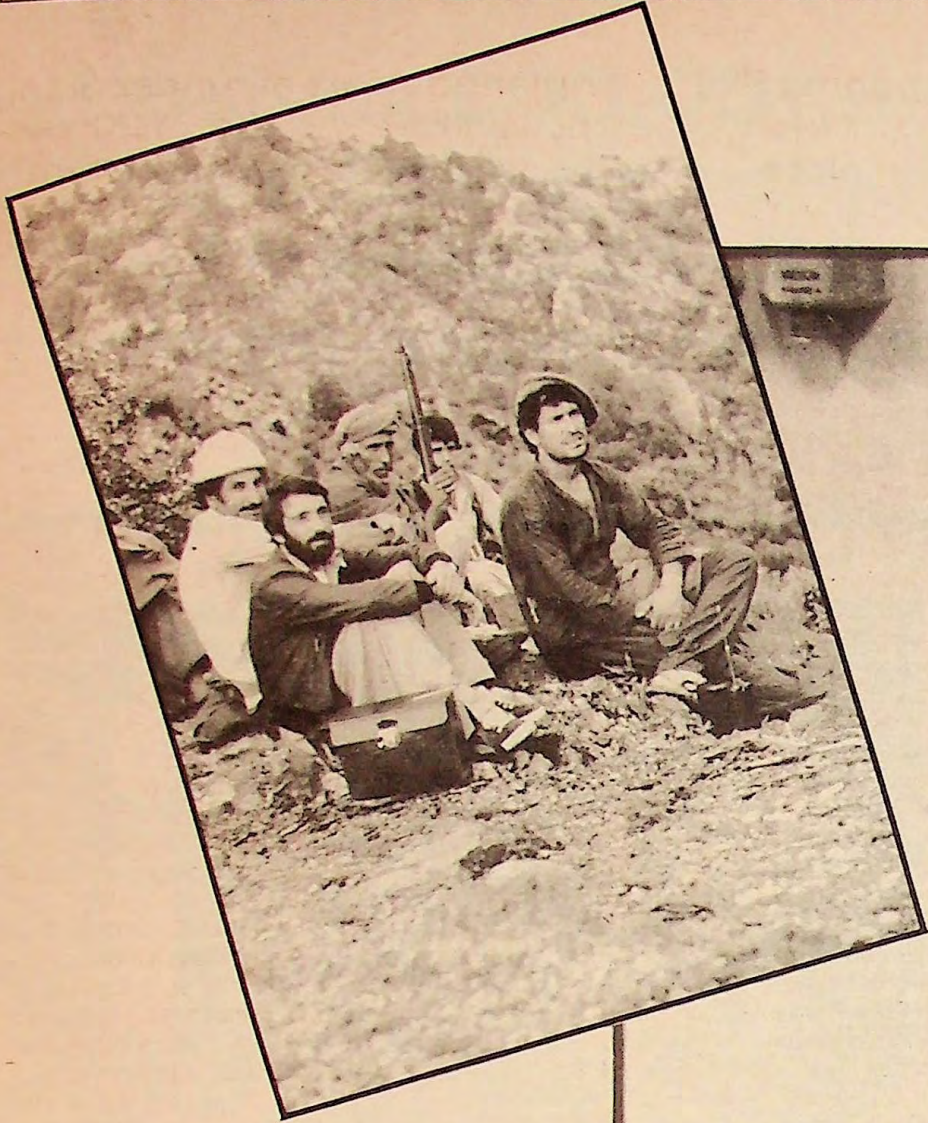

Foto: Kjell Gjersest

Rød Ungdom har satt igang innsamlingsaksjonen Våpen til Afghanistan. Målsetninga er 75 000 kroner og pengene skal gå til motstandsbevegelsen i Pansjir dalen.

Pansjir dalen ligger 7-8 mil fra hovedstaden Kabul strategisk viktig plassert ved den eneste veien fra Sovjet til hovedstaden. Lederen for motstandsbevegelsen heter Massoud og han og resten av bevegelsen har lagt store hindringer i vegen for Sovjets okkupasjon. I tillegg har denne motstandsbevegelsen arbeidet aktivt for enhet mellom de mange motstandsgruppene og utdannet gerilja grupper fra store deler av Afghanistan. Sovjet gjennomførte i år enda en offensiv mot Pansjir dalen, men motstandsbevegelsen fortsatte kampen og trenger all den støtte den kan få. Rød Ungdoms innsamlingsaksjon skal gå fram til Landsmøtet 1985 og sommeren etter sender vi en delegasjon til Afghanistan for å overekke penga. Rød Ungdom har to hensikter med innsamlinga:

— Vi ønsker å gi motstandsbevegelsen et konkret håndslag og håper andre grupper følger vårt eksempel.

— Vi ønsker også å reise en diskusjon i Norge om fredsarbeide. Vi vil vise at freden bare kan sikres hvis nasjoner som er trua av supermaktene er villig til å slåss for å forsvare sin uavhengighet. Dette er også den viktigste støtten vi kan gi Afghanistan på lang sikt.

Vi oppfordrer flest mulig til å støtte innsamlingsaksjonen.

Send penger til postgirokonto: 2189058 el. bankgiro konto 6011.63.05383.

Gj din støtte!

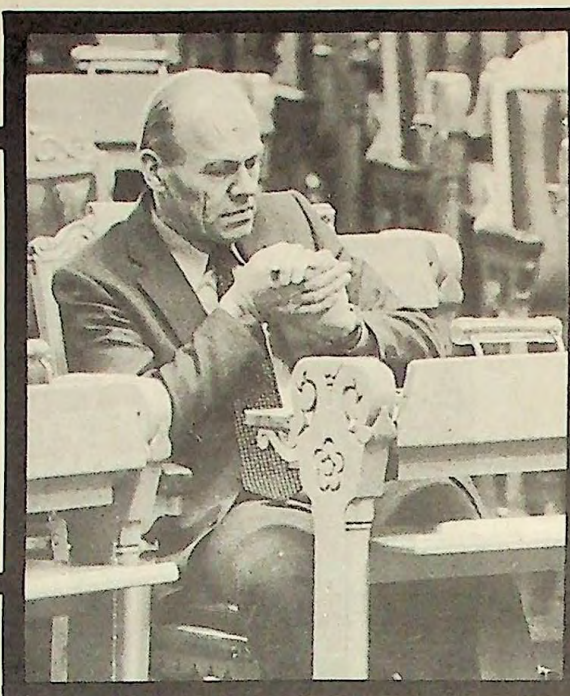

De snakker om fred...

men mener krig

Det er snart fem år siden 100.000 sovjetiske soldater, tanks, pansrete helikopter og MIG-jagerfly krysset grensa til Afghanistan. 27. desember 1979 invaderte Sovjet et fattig naboland under mottoet «vennskapelig hjelp»

EURO

Foto: Kjell Gjersest

Protestene viste en hel verden i opprør mot en supermakt som okkuperte et lite naboland. FN-fordømte invasjonen, vestlige land gjennomførte handelsboikott, tusenvis av mennesker gikk på gata i protest. Også i Oslo var nesten 3.500 mennesker på gata for vise sin avsky.

Men allerede under sommerlekene sommeren 1980 begynte protestene å stilne. OL-boikotten fikk liten oppslutning, krigen i Afghanistan forsvant fra aviser og offentlighet. En måtte ikke trække Sovjet på tæra, mens nedrustnings-forhandlinger var fredsarbeid med stor F.

Den glemte krigen?

Arbeiderbevegelsen og den radikale ungdommen er også preget av denne passiviteten. Disse gruppene som tradisjonelt har stilt opp med viktig støttearbeid for undertrykte folk, har foreløpig funnet andre arbeidsområder. Det finnes solidaritetskomiteer for Afghanistan over hele Europa, men arbeidet kan ikke sammenlignes med tidligere og annet støttearbeid. Dette til tross for at krigen snart har rast i fem år.

Vi hører om stadig nye offensiver mot Pansjir og andre områder. Hundretusener er drept og millioner er på flukt i og utafor Afghanistan. Sovjet har trent seg i geriljakrig, tatt i bruk jagerfly og terrorbombing mot sivile mål er vanlig. Støttearbeidet er svakt sjøl om afghanerne kjemper for sin rett til å bestemme over sitt eget land, sin egen framtid, - uten innblanding fra en imperialistisk stormakt.

Støtten til Afghanistan dreier seg nemlig ikke bare om støtten til frigjøring av landet. Det dreier seg først og fremst om støtten til en politisk linje. En støtte til alle som er villig til å slåss for sin nasjonale uavhengighet. Derfor er ikke krigen i Afghanistan den glemte krigen, Vest-Europa har bevisst valgt å overse den.

Det ser ut som om avspenningsprosessen blir så viktig at sjøl små nasjoners rett til å bestemme over seg sjøl blir kasta på båten. Vi må kjempe for at fredspolitikken i Europa ikke blir prega av denne tankegangen.

Fredsbevegelsen mot nasjonal frigjøring?

Fredsbevegelsen har vært et talerør for denne politiske linje. I sitt viktige arbeid for å hindre utplassering av terrorvåpen i Europa har de oversett det viktigste prinsippet for at freden skal sikres, - nasjonenes rett til sjøl å bestemme over sin framtid. Manglende støtte til opposisjonen i Øst-Europa for frihet og uavhengighet og liten eller ingen støtte til 3. verdens fri-

gjøringskamp er to eksempler. Fredsbevegelsens hovedlinje har vært å skape dialog med supermaktene og protestere mot deres atomopprustning. Men kampen mot atomvåpen har nå fått alvorlige tilbakeslag. Sovjet har hele tida utplassert sine SS-20 raketter, og nå følger Nato's Cruise og Pershing på. I kjølvannet av denne kampen følger trua på at fred skapes gjennom å fjerne alle våpen og gi etter for supermaktens press, bl.a. gjennom å overse krigen i Afghanistan. Dette er ingen vei for fortsatt fred i Europa.

Lisa Bjørseth uttalelse fra Nei til atomvåpen sitt hefte om «Meninger om atomvåpen» viser dette:

«Demokrati, frihet og sjølstendighet er ikke såkalte umistelige og fundamentale verdier. Vi kalte dem det under 2. verdenskrig, men i dag vet vi at en jord som ikke er giftig, mennesker som ikke er strålingsskadet, er våre fundamentale verdier.»

Her setter hun opp som en motsetning det å slåss for «demokrati, frihet og sjølstendighet» og det å bevare freden i verden, og dermed hindre «en jord som er giftig og mennesker som er strålingsskadet». For oss derimot er nettopp kampen for frihet, demokrati og selvstendighet det vi må ta utgangspunkt i for å bevare freden i verden. Fredsbevegelsen har ført en viktig kamp mot atomvåpen. Men ved å prioritere dialogen med supermaktene mot at deres opprustning har vært med og forma en poision i Europa. En opinion som mener fred kan skapes gjennom å fjerne alle våpen og gi etter for supermaktens press, bl.a. gjennom å overse krigen i Afghanistan. Det er ingen vei for fred i Europa.

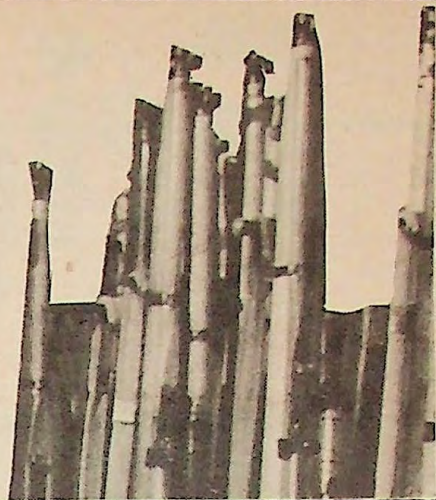
Nå er det viktig å skape en brei opinion mot supermaktens opprustning. Men samtidig må vi forstå at fred bare kan sikres hvis vi sjøl er villig til å forsvare den. I Europa er det viktig å diskutere alterna-

De snakker om fred...

men mener krig

PAS SVIK

tive forsvarsformer uavhengig av atomvåpen og uavhengig av USA. Gjennom denne diskusjonen kan vi skape en opinion som er villig til å forsvare Europas rett til sjølbestemmelse.

Fredsbevegelsen har oversett denne kampen til nå. Derfor er også deres holdning til krigen i Afghanistan logisk. Når de ikke ser på nasjonene i Europa sin rett til å bestemme over sin egen framtid som et avgjørende prinsipp, blir heller ikke afghanernes kamp for uavhengighet viktig. En ser ikke at nettopp dette støttearbeidet er viktig og avgjørende fredsarbeid i dag.

Borgerskapet tilnærmer seg Sovjet.

Men årsaken til det dårlige fredsarbeidet ligger ikke bare i fredsbevegelsens politikk. Langt inn i borgerskapet i Europa er det motvilje mot å støtte afghanernes kamp mot Sovjet. Tilpasninga ovenfor denne supermakten gir seg utslag i europeisk politikk og handel.

Motsetningene mellom Vest-Europa og USA har utviklet seg helt siden krigen, men spesielt de siste åra. På den utenrikspolitisk arena er det stadig sammenstøt og uenighet, f.eks om Mellom Amerika og midt-østen. Også Nato-alliansen slår sprekker. I Europa har det vært uvilje mot atomutplasseringen og den gamle forsvarsalliansen Vestunionen er igjen satt på dagsorden.

Sovjetisk handelspolitikk.

Samtidig har den økonomiske samhandelen med Sovjet og Øst-Europa økt de siste årene. Bare for Tyskland vil gassrørledningen fra Sibir bety over en million arbeidsplasser. Og Sovjets politiske linje ovenfor handelsavtaler er klar.

I Aftenposten 12. juli kunne man lese: «Sovjet ønsker

oljesamarbeid... , men samtidig krever russerne at norske bedrifter skal gi garantier for at leveranser av varer og tjenester ikke vil bli rammet av politiske boikotter».

Sovjet krever her garantier for at uansett hvor aggressiv utenrikspolitikk de fører, uansett hvor mye terror de driver med i Afghanistan - så skal de ikke bli rammet av politiske boikotter. På denne måten forsøker de å binde opp de europeiske statene økonomisk, - i en tid med fortsatt krise og arbeidsledighet, for senere å kunne delta i utformingen av europeisk utenriks- og sikkerhetspolitikk. EF-landene har gitt følgende svar til Sovjet. I Aftenposten 28. mai sa den franske utenriksministeren, Claud Cheysson: «EF-landene bør utvide sine kontakter med Sovjetunionen for å dempe spenningen mellom Moskva og Washington». Samtidig la han til at han ikke aksepterte visse deler av Sovjets utenrikspolitikk. Undertrykkelsen i Polen og okkupasjonen av Afghanistan var to eksempler.

Men for Sovjet står det klart at europeisk utenrikspolitikk ikke bare formes av europeiske lederes ønsker. Den formes også etter hvor mange og gode handelsavtaler som blir inngått med Sovjet og Øst-Europa. Det står klarere og klarere for det europeiske borgerskapet: — Hvorfor masse om politisk boikott av Sovjet, når det kan forhindre en god økonomisk handelsavtale. Borgerskapet er sjølsagt mot den sovjetiske invasjonen, men gjør lite for å støtte motstandskampen hvis dette kommer på tvers av deres økonomiske interesser. Politikken blir i stadig større grad tilpasset de økonomiske «realitetene» og Sovjets militære styrke. Derfor kan en økende splittel-se mellom USA og Europa også føre til at borgerskapet i Europa i stadig større grad tilpasser seg Sovjets interesser og utenrikspolitikk, sjøl om

det i første omgang ikke blir sagt rett ut.

Unge Høyre på «fredsstevne»

Når de konservative ungdomsorganisasjoner i Europa inkludert Unge Høyre i Norge, drar på «fredstevner» i Moskva skjer det ting i europeisk politikk som var umulig i 50- og 60- åra. Det at de konservative ungdomsorganisasjonene deltar i planleg-

gingen av slike «fredsstevner» er nettopp et uttrykk for at de har oppfattet de viktige forandringene som skjer i Europa økonomisk og politisk. Sovjet styrker sin stilling, og motsetningen mellom USA og Europa øker.

Våpen til Afghanistan

Denne politiske utviklinga setter Rød Ungdoms kampanje «Våpen til Afghanistan» i

en viktig politisk sammenheng. Sterke krefter er i dag motstandere av aktivt og kjempende støttearbeid til Afghanistan. Det er i dag en klam enighet om at invasjonen ikke må godtas, men hva blir i dag gjort? Lite eller ingenting.

Derfor må kampen i Europa stå i mot de kreftene som prøver å tilpasse seg en stadig sterkere supermakt. En slik utvikling vil kunne føre til krig.

Afghanistan blir for oss også spørsmålet om vår egen sikkerhet og framtid. I dag tilpasser Europa seg supermaktspress ved å stille seg likegyldig ovenfor krigen i Afghanistan. Dette vil føre krigen hit i neste omgang. Ønsker Europa virkelig fred på egen jord må de forsvare Afghanistans uavhengighet i dag.

Per Overrein og Lars Jacob Berg.

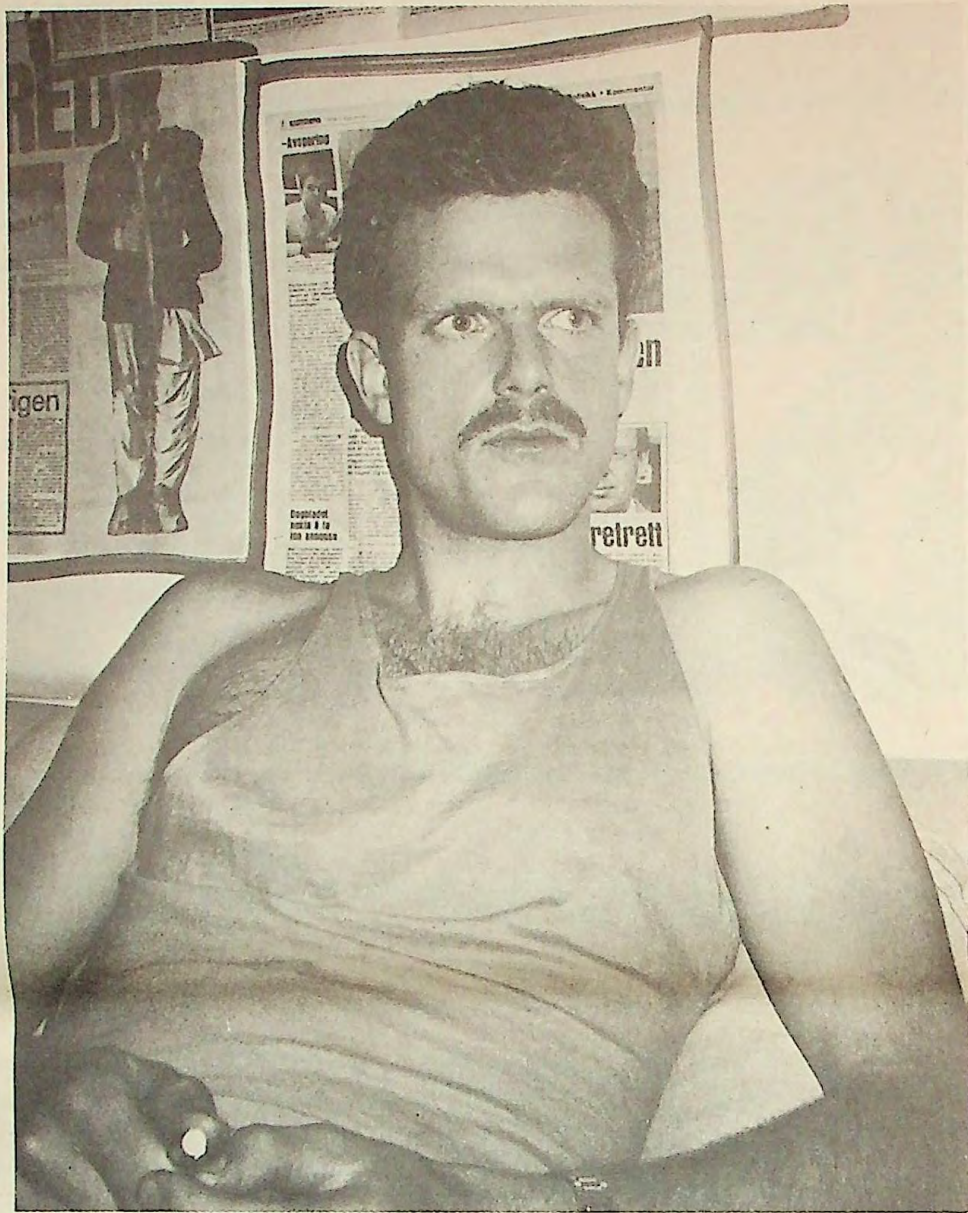

men mener krig

Frigjøringskrig eller

Mitt råd til motstandsmannen i Kabul ville vært: — Gi deg aldri i kampen, men militær motstand fører ikke fram. Bruker du vold er det en blindveg, sier Helge Strand Østtveiten fra Folkereising Mot Krig og tidligere redaksjonssekretær i bladet IkkeVold. Fra Rød Ungdom stilte Lars Simonsen til et konfrontasjons-intervju om frigjøringskrig og pasifisme.

— FMK tar avstand fordi det innebærer drap av mennesker og det er alltid uakseptabelt. I dette ligger det også en mistillit til voldelig konfliktløsning. Voldelige konfliktløsninger nærer som regel opp under

H:— Men det å ta avstand fra vold betyr ikke overgivelse. Man kan fortsatt være villig til å gi sitt liv og kjempe aktivt imot. Det dilemma som reiser seg når du ser på 3. verden er å se etter alternative veier. Jeg ser ikke noen vidundermedisin for Afghanistan,

I allefall ikke når du står overfor en supermakt som Sovjet, som kan pose på med våpen og ikke har en opinion innenfra. Dessuten kan motstandskampen i Afghanistan la deg opp om — det den også springer ut av — nemlig en ny kald krig. Kanskje det er like så vettug bruk av ressurser å drive fredsarbeid her som å støtte Afghanistan.

Helge Strand Østtveiten fra Folkereisning Mot krig. FOTO: THERESE BJØRNEBOE

De snakker om fred...

men mener krig

pasifisme?

Foto: THERESE BJØRNEBOE

L: — Hva kan konflikten føre til? spør du. Men det er allerede en konflikt mellom USA og Sovjet, jeg oppfatter det som mange pasifister i dag nokså bevisst lukker øya for Afghanistan, for hvis vi bråker for mye, er vi redde for å provosere fram krig.

Hans Fredrik Dahl i Dagbladet sa engang at «vi med is i magan måtte tåle et Afghanistan eller flere for å holde på freden». Jeg mener en slik holdning er farlig og krigsfremmende. Også for oss sjøl.

H: — Det viktige er at okkupasjon uansett er uakseptabelt. Jeg mener fredsbevegelsen må snakke om Afghanistan, at det er feigt av fredsbevegelsen å ikke forholde seg til kriger i den tredje verden.

L: — Bra du sier det. Hvis du har din egen frihet kjør må du forsvare Afghanistan. Hvis ikke supermaktenes motstand blir det krig.

Dere er ikke konsekvente i deres støtte til 3. verden når dere ikke er villige til å akseptere det frigjøringsbevegelsene faktisk gjør — frigjøringskrig.

H: — Ja. Men militær motstandskamp er et skritt ut i en tom ørken. Og ingen akseptabel løsning på kort eller lang sikt. Vi må finne andre metoder.

L: — Jeg vil si det er inkonsekvent å støtte frigjøringsbevegelser uten å støtte deres reelle kamp — nemlig krigen.

Hvordan hindre krigen?
R80: — Hvordan kan krigen forhindres?

H: — Det som fører til krig er bl.a. politiske, økonomiske, etniske eller religiøse motsetninger. Problemet er å skape rammer for at disse kan løses fredelig, som bl.a. forhandlinger under internasjonale fora. Øst-Vest konflikten er en ideologisk og ikke en økonomisk motivert konflikt, og må angripes slik.

R80: — Det du sier nå er hårreisende. Du sa tidligere at Afghanistan var endel av den kalde krigen. Poenget er at både Sovjet og USA påstår at det er ideologisk og bruker kommunisme og USA-infiltrasjon som alibi for sin intervensjon. Men det er økonomiske motiv bak innblandinga.

Er det riktig av oss som sitter her i Norge å bestemme hva slags kamp frigjørings-

bevegelser skal føre for at vi støtter dem?

H: — Vi kan ikke bestemme hva slags kamp de skal føre, men må ta utgangspunkt i vår erfaring før vi støtter dem. For oss diskvalifiserer militær kamp støtte. Jeg synes ikke dette er å stille seg bedrevitende. Jeg personlig er enig i at det er bedre med voldelig motstand enn pasivitet, men foretrekker aktiv ikke-vold.

L: — Alle frigjøringskamper vil ta alle gavnlige midler i bruk, også ikke-vold. Men spørsmålet er hva som til syvende og sist er det avgjørende og der vil jeg sette den militære styrken.

Drap er meningsløst

H: — Spørsmålet med militær kamp er frigjøring til hvilken pris? FMK vil sette et veldig lavt tak. Drap er meningsløst.

I tillegg kommer at frigjøringskampen undergraves i en væpna frigjøringskamp. Hva er poenget med en motstandskamp dersom resultatet er sentralisering av makta og innskrenkninger i den personlige friheten?

L: — Det vil være et militærapparat i enhver statsmakt, også i mange år framover. Ta Zimbabwe som eksempel. De frigjorde seg gjennom væpna kamp, men har fortsatt trusselen fra Sør-Afrika. Når den frigjøringa er overstått står andre oppgaver tilbake.

H: — Du tenker altså på en gradvis nedbygging. Men er det frigjøring så lenge slike rester består?

L: — Det viktigste i frigjøringskamper er å bli herre i eget hus. I programmet deres sier dere at militarismen er menneskehetens største forbannelse, det er feil. Det er imperialismen. Ved å ta utgangspunkt i militarismen likestiller dere undertrykte og undertrykkere.

Zimbabwe førte krig utifra en bestemt ideologi, og det samme gjør USA. Men utgangspunktet deres er vidt forskjellig! USA er en undertrykker som kriger for å ekspandere, mens Zimbabwe var undertrykt og kjempet en frigjøringskrig. Min konklusjon er at et frigjort Zimbabwe i all hovedsak vil bygge opp landet, men så lenge ytre fiender truer vil

nødvendige ressurser måtte gå til forsvar.

Militarisme intetsigende

H: — Ja selvsagt er det forskjeller mellom de to, men likhetspunktet er at de er villige til å bruke vold med alt hva det innebærer av normer og verdisyn. Denne likheten er det vesentligste.

L: — Kort sagt sier ikke begrepet «Militarisme» meg noe som helst. Det forteller meg ingenting om innholdet i kampen.

H: — For deg er det akseptabelt å bruke vold. Men det er mye romatisering og naivitet i forhold til væpna frigjøring.

Min oppsummering er at vi jobber for fred, vårt konkrete ståsted er fred. Utad jobber vi med dagsaktuelle krav. Dessuten er det viktig å vise solidaritet med den 3. verden.

Therese Bjørneboe

De snakker om fred...

men mener krig

hos

g

Foto: Annie Amundsen og Boye Ullmann

Annie Amundsen og kjæresten Boye Ullmann valgte en uvanlig ferie i sommer. De besøkte geriljaen i Afghanistan. Annie forteller:

— Det har vært harde angrep, ikke bare i Pansjir-dalen, men i hele Afghanistan i sommer. Derfor er det blitt vanskeligere å komme inn i landet. Det oppdaget vi raskt. Vi så bombeangrep, og oppdaget at situasjonen var mye alvorligere enn vi hadde trudd. Det var enda vanskeligere å komme ut enn inn av landet, for mens vi var inne hadde Sovjet tatt noen grenseoverganger ved Paktia fra mojahedin.

Smugla over grensa

— Vi kan ikke røpe hvordan vi kom inn i landet, sier Annie. Men vi ble smugla inn og skifta metoder fra dag til dag. Vi gikk sikkert gjennom 10 check-points i Pakistan før vi nådde grensa. Faren for å bli oppdaga er like stor inne i Afghanistan, fordi det er så mange agenter i de afghanske landsbyene.

— Vi gikk sammen med en gutt på 17 år — Aman. Han hadde flykta fra Wardak provinsen vest for Kabul til Pakistan. Den siste tida hadde han bodd i Peshawar som flyktning. En dag i juli møtte Aman kommandanten Khassan Gul og spurte om han kunne bli med inn i Afghanistan og kjempe mot russerne. Aman fikk bli med, og sånn var det vi

møtte ham og fikk bli med inn i Afghanistan. Aman gikk inn i hjemlandet sitt for å kjempe mot russerne. Men Aman hadde ikke våpen. Det er mange mojahedin som kjemper uten våpen. Det var fire i vår gruppe. Det fantes heller ikke anti-luftskyts i det området vi var. Bare håndvåpen og ikke til alle.

Det var enormt tørt i Afghanistan, forteller Annie. Vi gikk — opptil 2000 meter over havet — med tjukke klær. I perioder var vi helt desperate etter vann. Vi spurte etter te overalt hvor vi kom, for vannet var farlig. — spesielt for våre nordiske mager...

Blant kvinnene

— Menn og kvinner lever totalt atskilt, fortsetter hun. — Kvinnene tok seg av barna og laget mat. For meg var det merkelig å leve på kvinne-siden, slik jeg som oftest gjorde i landsbyene. Noen ganger måtte vi sitte med ryggen til mannfolka. Mennene ble servert mat først mens kvinnene fikk restene, derfor er kvinnene også hardest rammet av mangel-sjukdommer.

— Men de var overraskende imøtekommende overfor meg. Vi kom til landsbyer, etter at jeg hadde gått i dager vis sammen med bare menn og overnatta i rom med 12 - 15

De snakker om fred...

men mener krig

geriljaen

Foto: Kjell Gjerset

stykker, og ble godt mottatt. Jeg fikk puter bak ryggen og barna masserte beina mine. Hvis jeg sa de hadde fine kjoler ville de med endelig bytte med meg...

Helse-klinikken

Afghanerne er et veldig livlig folkeslag, kvinnene ikke minst, smiler Annie.

— Men det mest iøyenfallende var fattigdommen. Den er enorm, kanskje spesielt jævlig der vi var. Afghanerne hadde nesten ikke mat, bare ris og brød. Det fins nesten ikke melk, bare av og til kjøtt, og to egg kanskje en gang uka. Vel å merke på deling mellom 12-15 mennesker.

— Det kom folk fra mange landsbyer til den klinikken Khassan Gul hadde startet. Omlag 200 om dagen. Folk gikk hele natta for å nå dit.

— Hvordan var helsetilstanden før okkupasjonen?

— Legen sa at malaria nesten var utryddet. De sprøyta gift mot myggen. I dag er det vanlig, spesielt blant barn, og det fins ingen vaksiner. Vi spurte hva barnedødeligheten lå på, legen sa det var umulig å føre statistikk. Men han tok noen stikk-prøver på klinikken, og det var ikke uvanlig å få i svar fra kvinnene som kom at fire av tolv unger var døde. — I landsbyene vi kom var det nesten bare kvinner, gamle og barn. Mange av de vi gikk sammen med traff også konene sine i landsbyene vi reiste gjennom.

Motstandbevegelsen

— Fikk dere noe inntrykk av hvordan motstanden var organisert?

— Ja. For det første er jo motstandbevegelsen

organisert i forskjellige parti, som alle holder til i Peshawar. Det er en seks-parti og en tre-parti organisasjon. Men forskjellen mellom partiene er ikke alltid så stor. I Afghanistan slåss alle i den provinsen de kommer fra, under egen kommando.

— Krig utkjempet så desentralisert høres kaotisk ut, likevel har de klart å kjempe i fem år?

— De er voldsomt kamp-villige. I begynnelsen trodde afghanerne at de skulle kaste Sovjet ut på ett til to år, idag er de mer realistiske og snakker om at krigen vil vare i ti til tjue år.

Før kjempet de også veldig spontant, og la ikke opp noen taktikk før de storma. Tilbake trekkingsplaner hadde de heller ikke. Nå fikk vi inntrykk av at det er lagt opp mye proffere. Vi hørte hvordan Khassan Gul diskuterte taktikk sammen med andre ledere, de diskuterte mange forskjellige angreps- og tilbaketrekkingens manøvre. Men mange av de sterkeste soldatene har mista livet. Dersom Khassan dør er det et problem hvordan hans gruppe skal ledes.

Okkupasjonen

— Fikk dere noe inntrykk av militær opplæring?

— Vi fikk et innblikk da vi like ved grensa losjerte i en såkalt «restaurant». Det var masse folk på veg inn og ut av landet. På en plattform lå folk som sild i tønne, det var seks mohajidin grupper som hadde vært på opplæring i Pakistan, de var akkurat kommet tilbake etter to år.

Vi ble temmelig redde, for det gikk fly over oss hele tida, og det ville vært et ypperlig

bombemål.

— Hvorfor har Sovjet trappa opp nå?

— Afghanerne sa at det var fordi regjeringsstyrkene hadde vært mer tilbakeholdne. De har ikke fulgt beskjedene fra russerne. Regjeringsstyrkene har garnisoner over hele landet, bl.a. var det en like ved der vi var, som ble kalt «Lille Moskva». Mohajidin har hatt flere angrep der.

— Hva var årsaken til at Sovjet invaderte?

— Jeg har hørt endel teorier. Det som høres mest sannsynlig ut er at Sovjet vil ned til kysten — og kanskje videre. Det er neppe uten grunn at Pakistan er så redd for Sovjet. Langt inn i Pakistan er det militære baser.

— Hvordan reagerte afganerne på at dere kom?

— De var først og fremst veldig overrasket over at vi kom og visste om krigen. Forøvrig var kart noe helt ukjent, vi forsøkte å forklare hvor Norge lå, men det var nytteløst.

Hjelp Afghanistan!

— Får ikke afghanerne hjelp raskt, både i form av mat, våpen og medisiner vil flyktningestrømmen bare større og større. Folk reagerer på våpeninnsamling. Det høres fælt ut, men når du er et sånt sted sjøl skjønner du at våpen er like nødvendig som mat og medisiner. Det er gitt ubetinga hjelp til Afghanistan fra Norge tidligere. Denne typen hjelp kan afghanerne bruke som de sjøl vil. Hjelpen må sendes gjennom organisasjonene i Pakistan. Du har hjelp som kommer inn lovlig — og ulovlig. Humanitær hjelp kan nå inn gjennom eksil-organisasjonene. Som kjent har det vært endel korrupsjon, løse rykter sier at bare ti prosent av hjelpen kommer

inn.

— Afghanistan-komiteen i Norge har egne kontakter og går ikke gjennom organisasjonene. Men f.eks. til Khassan Gul. Han har bygd helse-klinikker og skoler. I Paktia provinsen er 99 prosent analfabeter.

— Det var uendelig store flyktningeleire i Pakistan, fortsetter Annie. Her var det skole- og helseprosjekt, det er sjølsagt bra, men det må komme hjelp inn i Afghanistan ellers har ikke afghanerne sjans. En av taktikkene til Sovjet er å utmatte landet, få folk til å bli så desperate at de overgir seg.

— Jordbruket er også ødelagt av bombinga. Khost-sletta som var veldig fruktbar ble utsatt for slike angrep at folket måtte flykte til fjellene, der det vil ta lang tid å bygge opp jordbruket igjen.

— Hvordan klarte du å takle frykten?

— Jeg følte ikke så mye frykt, sier Annie. — Vi hadde på en måte overgitt oss ved å gå inn. Vi var sjølsagt redde når det var bombeangrep. Men turen var en lærerik opplevelse jeg ikke ville vært foruten.

— Jo flere som kommer fra Norge jo bedre er det så vi kan bevite at hjelpen somgis kommer fram.

— Egentlig vet vi like mye om Afghanistan som Vietnam historisk. Men Sovjet klarer i dag å holde landet lukket. Verdenspressavet ytterst lite. Vi får ikke meldinger om massakrene, og få journalister våger på gå inn dit. Jeg kan ikke forstå annet enn at vi har gjort noe av det mest meningsfylte man kan bruke en ferie til, flere burde følge eksemplet.

Therese Bjørneboe

De snakker om fred...

men mener krig

PATRIA

LIBRE O MORIR

Miski

De snakker om fred...

men mener krig

Fritt Fedreland

Det skal snart avholdes valg i Nicaragua. Det vesle landet på 2,8 millioner innbyggere beskrives av Ronald Reagan som en trussel — kommunismens brude i Mellom-Amerika. Landets befolkning er religiøs, deres regjering åpner etter fem år for valg, tross i at landet fortsatt er truet av ytre fiender som vil tilbake til Somoza-Dynastiets glanstid, som vi gjenkjenner i nabo-landene i dag. Reagan framstiller landet som et diktatur. Det nicaraguanske folket sier: Vi valgte i 1979!

Folket i Nicaragua sto samla bak kravet om å styrte Somoza-diktaturet, og de vant for 5 år siden — den 19. juli 1979. Det primære målet var å befri landet fra Somoza-familien, og med den, den forhatte Nasjonalgarden.

Borgerskapet og proletariatet sto sammen. Problemerkene kom etter den første seieren. Hvilken veg skulle Nicaragua velge? Hadde sandinistene i det hele tatt et valg?

Somoza etterlot seg en bankerott nasjonal-økonomi, utenlandsgjelda var på 12 millioner kroner, analfabetismen lå på over 60 prosent og helsevernet var elendig. Målet var å få samla folk rundt en framtidig politikk som kunne få Nicaragua på fote igjen.

— Hva er skjedd siden revolusjonen?

Vi spør Randi Håkonsen, medlem av solidaritetskomiteen for Nicaragua og nylig hjemkommet fra et månedslangt opphold i landet. — Landet sto overfor store problemer etter revolusjonen. I et land med 40 års diktatur bak seg og uten demokratisk tradisjoner var det viktig å organisere massene og heve det politiske bevissthetsnivået.

Alfabetisering

Det er de på god veg til, gjennom den omfattende alfabetiserings-kampanja. Kampanja startet rett etter revolusjonen. Skolene stengte i et halvt år, og mellom 100.000 og 200.000 ungdommer dro til jordbruksområdene med ca. 80 prosent analfabetisme og til de fattigste bydelene,

hvor prosenten lå på rundt 40. I dag er antallet analfabeter redusert med 12 prosent.

Jordreformer

Jordreformen er et annet viktig resultat. Sandinistenes mål er «La tierra es de quien la trabaja» — Jorda er til for de som jobber der! Over halvparten av befolkninga i Nicaragua jobber innen jordbrukssektoren og de blei oppfordra til å organisere seg i kooperativer. De utgjør i dag omlag 20 prosent av det dyrkbare arealet — målet er 50 prosent. Resten av jorda er på private hender. Det var nødvendig å unngå et kompromiss med borgerskapet i første omgang.

I dag ser vi at borgerskapet er lite samarbeidsvillige — antallet ekspropriasjoner er synkende. Landet er i en

— Jeg sprte nicaraguanere om de så fram til valget, de flesste svarte: — Vi valgte i 1979, forteller Randi Håkonsen.

pressa situasjon og trenger hjelp og økonomisk støtte utenfra for å kunne gjennomføre de langsiktige målene.

Sensuren

— Kritiske røster snakker om sensur og knebling av

opposisjonelle?

— Demokratiseringsprosessen er høyt prioritert. For folk i Nicaragua er demokrati i første omgang muligheten til å kunne lese og skrive. Til å kunne organisere seg, til en lovfesta min-

stelønn og kamp mot imperialismen.

Å kvitte seg med Somoza var første skritt på vegen. Folk organiseres gjennom masse-organisasjoner, helt ned til grunnplanet i hver bydel.

De viktigste oppgavene er forsvaret og sosiale oppgaver. Den gjengse holdninga er at styrking av forsvaret og økt produksjon er det viktigste nå.

Sandinistenes kritikere er ikke opptatt av dette. De snakker om overgrep mot minoriteter og sensur av opposisjons-avisa «La Prensa».

«La Prensa» hevdde at de ikke fikk papir til trykking, men situasjonen var at det var papir-mangel i Nicaragua, og alle de tre avisene i landet, «La Prensa», «Barricada» og «El Nuevo Diario» måtte gå ned til ti sider hver. De to sistnevnte er Sandinist-vennlige!

Tilfelle av direkte sensur av «La Prensa» har nok forekommet, men når vi vet at de støtter USA og contraens overgrep mot Sandinistene, er det forståelig. Nazistene fikk heller ikke uttale seg etter krigen i Norge.

Valgene

— Det skal snart avholdes valg i Nicaragua. Hvorfor venta FSLN i fem år før de gjorde det, frykta de dårlig oppslutning?

— Valg i -85 ble stadfesta rett etter revolusjonen. Med den utstrakte propaganda-virksomheten fra contraen var det viktig å ha mulighet til å informere folket. Uten å kunne lese og skrive står folk uten reelle valg-muligheter. Jeg spurte vanlige folk om de så fram til valget, de fleste svarte: — Vi valgte i -79.

alle partiene bortsett fra ex-somizistene kan stille til valg og motta pengestøtte fra utlandet. Det er en tillits-erklæring fra Sandistene.

Hvor Nicaragua vil gå i framtida avhenger av om de får økonomiske midler til å fortsette demokratiseringsprosessen. Det internasjonale pengefondet har f.eks. gitt en tredjedel mindre til Sandinistene enn de ga Somoza-diktaturet. Det avhenger også av om vi i vest-Europa støtter Nicaragua og går mot USA's økonomiske boikott. Vi vil ikke se Nicaragua gli inn i klørne til Sovjet i mangel på alternativ!

Camilla Gudde

problemene, men sandinistene har gjort mye for å sikre miskitoene best mulig matrielle vilkår. Ekspert fra FN's landbruksorganisasjon FAO sier at området rundt TASBA PRI er særdeles velegna til blanda jordbruk.

Men sandinistene innrømmer at evakueringa skjedde for raskt og at de ikke informerte indianerne skikkelig på forhånd. Sandinistenes situasjon tvang fram en avgjørelse, man kan kritisere dem, men ikke ensidig, faren for kontra-revolusjon er for stor.

Aftenposten hadde 12. mars i år en temaside om Nicaraguas minoriteter, med påstander om bombing av 48 miskito-landsbyer. De beskrev også de nye bosetningsområdene som gedigne konsentrasjonsleire. Petter Skaue fra Kirkens Nødhjelp sier at dette er utenklig, han reiste sjøl rundt i landet og var med på evakueringa av de 10.000 miskitoene. Han forstår indianernes skepsis overfor sandinistene, men godtar ikke at de er så lite samarbeidsvillige.

Camilla Gudde.

to indianerne

I tillegg til spørsmålet om pressefrihet har sandinistenes behandling av minoritetsgruppene vært blant de mest omstridte spørsmåla etter revolusjonen. Hvor grove har disse overtrampene vært? Kunne de ha vært unngått? Det er ikke lett å gi klare svar.

De etniske minoritetene ved Atlanterhavskysten har alltid vært isolert fra resten av Nicaragua, både kulturelt, språklig og kommunikasjonsmessig. Miskito indianerne opplevde aldri Somozas terror, de kjente ikke Nasjonalgarden, de hadde ingen definert fiende og var derfor ikke særlig involvert i kampen for å styrte diktaturet.

Integreringa

Etter revolusjonen i 1979 var sandinistene innstilt på å integrere de store østlige områdene av Nicaragua — Zelaya — men samtidig å respektere indianernes interesser. De satte igang alfabetiseringskampanjer både på spansk, engelsk og på indianernes egne språk, miskito og sumu. De ga medisinsk hjelp ved å opprette helsestasjoner og de utvida kommunikasjonsnett.

— Hvorfor var det så viktig for sandinistene å få miskitoene over på sin side?

Randi svarer: — Områdene er viktige fordi de ligger ved grensa til Honduras. Der contraens angrepsbase mot

Nicaragua er. Det var viktig å bryte ned flommen av manipulasjon og vulgar-propaganda fra den USA-støtta contraen.

Utover høsten 1981 nøyde ikke contraen seg lenger med verbal propaganda, de kryssa grensa og angrep sandinistene og sivilbefolkninga. Småunger ble drept og lemlestet i områder med få sandinistsoldater. Landsbyer ble omringet og helikoptre tvangsfløyta 400 familier over grensa til Honduras.

Evakuering

I desember 1981 fant sandinistene det umulig å forsvare sivilbefolkninga. Området måtte evakueres og de 20.000 miskitoindianerne det angikk fikk valget mellom å dra til Honduras, eller til nye bosetninger lengre inne i Nicaragua. De delte seg omtrent i to.

— Men sandinistene har sjøl innrømmet at de begikk et overgrep mot miskitoene?

— Det er klart at flyttinga av et helt folk til helt nye omgivelser vil føre til problemer. TASBA PRI, den største av de nye bosetningene, har ikke løst

Foto: Gunnar Zachrisen

De snakker om fred...

men mener krig

«Folket er guerillas»

San Francisco (Rute 80): Det oppholder seg et ukjent antall anslagsvis 300.000 — flyktinger fra El Salvador i California. I følge FN har flyktingene krav på politisk asyl, men den amerikanske regjeringa vil ikke godkjenne dem som politiske flyktinger. For å vinne en slik status må de dokumentere at de er blitt forfulgt. Regimet i El Salvador støtter seg på amerikanske dollar. En anerkjennelse av flyktingene ville også være en innrømmelse av ansvorsforholdet for terroren i landet. Rute 80 har snakket med noen flyktinger som oppholder seg illegalt i USA.

— Her tror folk at du må ha vært politisk aktiv for å ha blitt forfulgt, sier Mario. Men for regjeringssoldatene går alle under ett, hele folket er guerillas.

— For fire år siden så jeg en massaker, soldatene kaller alle for «guerillas», forteller Mario. Foto: Therese Bjørneboe

Sjøl var Mario student i Santa Anna.

— Å være student er nok til å mistenkeliggjøre deg, soldatene avskyr alle intellektuelle.

— Var du politisk aktiv?

— Jeg ble politisk i en viss forstand. For fire år siden — i 1980 — så jeg en massaker i en landsby ti kilometer utafor Santa Anna City. Det var i juni, soldatene stilte folk opp langs en rekke — og skjøt.

Det hadde ikke vært guerillas der. Det behøver ikke å spille noen rolle. Soldatene bare kommer og skyter folk for fote. Spør ikke hvorfor. Det er for å skremme, kan hende at befolkninga f.eks. var begynt å organisere kooperativer, sier Mario.

— Men egentlig politisk var jeg ikke, fortsetter han.

— Det fins guerillas, men sivilbefolkninga blir også kalt guerillas.

Da ORDEN (Organizacion de Defensa Nacional) en halvt sivil og halvt militær organisasjon ikke lengre kunne holde landsbygda under kontroll aleine, opptrappet hæren viksomheten sin. I hver eneste landsby fantes det para-militære styrker. De iverksatte en systematisk infiltrering, bl.a. blant lærerne. Og om natta kom dødsskvadronene og bortførte folk.

— Så, fortsetter Mario. —

Den virkeligheter jeg så rundt meg lot meg ikke i fred. Jeg forsøkte å snakke med folk så snart jeg hadde sjansen, sjøl om det var risikabelt. Når jeg tenker på mitt siste år i Santa Anna, i 1982, husker jeg en endeløs rekke familie-middager, men bare én samtale. Resten av familien delte mine synspunkt men var redde, for som det heter: «Veggene har ører».

— Hvordan gikk det til at du kom hit?

— En kveld kom det soldater hjem til meg, tok navnet mitt og spurte hva jeg drev med. Jeg ble redd. De sa det var en rutine, men jeg turte ikke stole på dem. Soldatene oppfører seg som Over-Mennesker. Jeg ville styre unna trøbbel, derfor dro jeg.

— Jeg flykta gjennom Mexico, da jeg kom til den amerikanske grensa ble jeg tatt. Vaktene forsøkte å få meg til å signere papirer, men jeg nekta — var redd for å bli deportert og kunne ikke lese engelsk. Jeg fortalte dem at det var krig i El Salvador, de svarte «We don't care». Jeg ble stilt for retten for å ha forsøkt å krysse grensa illegalt. Advokaten de hadde oppnevnt for meg var uduelig, og jeg fikk en bot på 2000 dollar. Jeg hadde sjøl sagt ikke penger og ble satt i fengsel.

— Hvordan var fengslet?

— Det likna mer på en konsentrasjonsleir enn et fengsel. Leiren lå midt i ødelandet, i California. På cella lå vi i køyesenger, men på dagtid måtte vi oppholde oss utendørs. Det var stekende varmt og bare et lite skur med skygge der vi kunne oppholde oss etter tur. Dersom du ble sjuk fantes det ingen medisinsk hjelp å få.

— Hvordan oppførte vokterne seg?

— Arrogant. Dersom det oppsto bråk mellom fangene, som det sjølsagt gjør fra tid til annen, greip vokterne inn og straffa folk temmelig brutalt.

— Både FN og kirkene har reagert på disse leirene, kristne organisasjoner hjelper folk å komme ut, samler inn penger for å betale kausjon. Det var slik jeg slapp ut.

— Hvordan er livet ditt her i San Francisco?

— Jeg har ikke arbeidstilfellelse. Og heller ikke status som politisk flykting. Du er nødt til å dokumentere at du er politisk flykting for å få asyl. Men hvordan kan du dokumentere noe slikt?

— Det er like godt å la være å søke om asyl, sier Mario, for hvis du ikke får asyl risikerer du å bli sendt tilbake.

Rasistisk lov

I det amerikanske Senatet og Kongressen har det passert et lovforslag som går under navnet Simpson-Mazzoli. Lovforslaget tar sikte på å drive illegale innvandrere, hvorav mange er politiske flyktinger, ut av landet.

Loven er forfatta av demokraten Romano L. Mazzoli og republikaneren Alan K. Simpson.

I følge forslaget vil arbeidsgivere bli pålagt bøter for å ha illegale ansatte, og latinske innvandrere må bære identifikasjonspapirer.

Det amerikanske jordbruket, spesielt i øst og sør, er basert på illegal arbeidskraft. Forholdene på de store frukt-plantasjene er elendige, det er hardt arbeid og lønninger langt under tillat minstelønn. Det er bare innvandrere som har tatt disse jobbene.

Da lovforslaget forelå reagerte jordbrukerne sterkt, og etter press fra dem ble det forandra. Opprinnelig ble de gitt en frist på tre år til å omstille seg fra å bruke

illegale arbeidere, nå ble det gitt konsesjon om å ta inn meksikanske gjestearbeidere på kort-tidskontrakter. Det fikk imidlertid igjen fagforbundet til å reagere, og derfor har det demokratiske partiet gjort en kuvending i spørsmålet.

Konkvensen av en slik lov er brutal. Forholdene vil forverres ytterligere for de illegale innvandrerne som fortsatt oppholder seg i landet, lønningene kan presses enda lengre ned. Rasismen blir skjerp, og tror noen at hvite innvandrere tiltrekker seg oppmerksomhet? At de vil bli søkt ut på arbeidsplassene?

Sjølsagt ikke. De vil like sjøl sagt heller ikke måtte bære identifikasjonspapirer.

— Broren min ble skutt av sikkerhetsstyrkene i 1981, forteller Heber. Etter at søstra forsvant og faren ble trua av dødsskvadronene fant han det best å flykte. Foto: Therese Bjørneboe

De snakker om fred...

men mener krig

— Det er sikkerhetsstyrkene som bærer ansvaret for massakrene, forteller Hector som har desertert fra geriljaen. Foto: Therese Bjørneboe

SULTESTREIKA

— Vi måtte gå til sultestreik for å komme ut av fengslet, forteller Hector som er 22 år. Han satt i et år i amerikansk fengsel etter å ha forsøkt å krysse grensa illegalt.

Det var Hectors andre forsøk på å ta seg inn i USA. Den første gangen ble han sendt tilbake.

— Da jeg kom tilbake — i 1979 — hadde det vært kupp og forholda var blitt mye verre. Jeg slutta meg til geriljaen, forteller Hector.

Men etter en periode med geriljaen i fjellene klarte ikke Hector mere.

— Jeg orket ikke å drepe, sier han. — Geriljaen har også opptrått urettferdig overfor bøndene, og uskyldige er blitt drept fordi de ikke slutter seg til kampen.

— Drepte du noen mens du var soldat?

Hector ser på meg: — Jeg husker ikke.

— Jeg flyktet fra leiren, forteller han. — Geriljaen var etter meg, men jeg klarte å finne et skjulested i byen. I et helt år unngikk Hector mennesker totalt, snakket ikke engang med sin mor. Han bare leste.

— Jeg var forfulgt av både hæren og geriljaen. Men i lengden klarte jeg ikke å leve slik, å bare eksistere. I en måned var han på flukt i Mexico, han ble robba, men kom tilslutt til den amerikanske grensa. Han var utmatta av sult og tørst og ble fanget der.

Han fikk en bot han ikke kunne betale og ble satt i fengsel. Etter ett år startet han og elleve andre en sultestreik for å påkalle seg oppmerksomhet. De ble tvangsfora, men lyktes i å få oppmerksomhet av pressa, en organisasjon iverksatte en innsamlingsauksjon og betalte kausjonen.

I dag bor Hector i et hus som drives av en salvadoriansk organisasjon. Men han vil miste plassen. Han er innstilt på å bo ute mens han venter på en rettslig avgjørelse.

Hector er tilbakeholden i å kritisere geriljaen, fordi regjeringa er så mye, mye verre.

— Det er de som har ansvar for massakrene, sier han. Han driver opplysningsarbeide ved å avgi vitnesbyrd, og til høsten skal han sammen med en gruppe salvadorianere oppføre et skuespill om situasjonen i El Salvador.

Dette tiltross for at saka hans settes i et dårlig lys hos amerikanske myndigheter.

FORSVUNNET

Etter å ha marsjert i ukevis er flyktningene utslitt. Noen omkommer av sult og tørst i ørkenen, andre drukner når de krysser Rio Grande. — For en uke siden drukna mellom fem og elleve flyktninger etter å ha blitt avvist av amerikanske grensevakter, forteller Heber Rinaldo som nettopp har hørt øyenvitner fortelle.

— Det er strie strømmer i Rio Grande, forteller Heber, derfor er det veldig risikabelt å krysse elva. Øyenvitnene fortalte at flyktningene først hadde ankommet den amerikanske siden, men de ble nektet å gå i land og skøvet ut i elva igjen.

Det bli skrevet rapport om det, og saka vil bli framstilt for pressa.

Heber (23) har nettopp sluppet ut av fengslet etter å ha sittet innesperra i to måneder. Han var skoleelev i El Salvador men måtte flykte da faren hans ble trua av dødsskvadronene. Hector forteller at han allerede har mistet to av søsknene.

— Søstra mi forsvant i 1982, forteller han. — Vi har aldri hørt hva som skjedde.

— Vet du hvorfor hun ble tatt?

— Nei. Hun var ikke politisk. Men hun jobba skift på en tekstilfabrikk, og derfor kom hun ofte hjem om natta. Det er mulig at dette gjorde myndighetene misstenksomme.

— Broren min ble dessuten tatt ett år før. Han ble skutt. Han var fagforeningsmann

og hæren forfølger alle organiserte, både prester, bønder og vanlige arbeidere.

— Journalister blir også forfulgt, du kjenner sikkert til de fire nederlandske journalistene som ble myrdet?

— Det er ved flere tilfelle rapportert om flyktninger som tortureres og voldtas av soldater som har forfulgt dem inn i Mexico, også de meksikanske grensevakterne voldtar flyktningene.

Det er viktig å opplyse amerikanerne om dette, sier Heber.

— Hvorfor slutta du deg ikke til geriljaen?

— Jeg hadde ingen muligheter til det. Du må ha kontakter for å bli rekruttert. Men jeg forsøker så godt jeg kan å arbeide politisk her. Det er viktig å avsløre den amerikanske støtten. Valget i El Salvador ble iverksatt etter press fra USA, men det var en ren farse. Duarte kan ikke stoppe drapene, situasjonen har ikke endra seg, — det er de samme menneskene som har makta i dag som i 1979.

— Støtter det salvadorianske folket geriljaen?

— Ja, svarer Heber kontant.

Foto: Therese Bjørneboe

De snakker om fred...

men mener krig

Derfor revolusjon!

Det står alltid mennesker bak bajonettene. Og bak dem igjen står kapital. Den blodige krigen i Mellom-Amerika er betalt i amerikanske dollar. En amerikansk kommisjon ledet av Henry Kissinger konkluderte nylig med å foreslå en langsiktig støtte til Mellom-

-Amerika på 8 milliarder dollar. USA har forøvrig støttet til El Salvador i år med 196,5 millioner dollar og trappet opp hjelpen til den nicaraguanske contraen. Verden skriker opp om udemokratiske valg i Nicaragua, la oss ta en kikk på realitetene.

El Salvador Nicaragua El Salvador Nicaragua El Salvador Nicaragua

Drap av sivile

Fra oktober 1979 har menneskeretts-organisasjoner i samarbeid med den romersk-katolske kirken i El Salvador kunnet dokumentere 35.000 drap på ikke-stridende sivile. Det er de salvadorianske sikkerhetsstyrkene som står bak. I løpet av det siste året har drapsstatistikken ligget på omlag hundre mennesker i uka.

I desember 1981 ble oppimot 50 miskito indianere drept av regjeringssoldater. Et annet tilfelle av mindre omfang skal også ha funnet sted. Tre mennesker ble i 1982 drept under uklare forhold, og endel fanger skal ha blitt henretta i La Polvora fengslet i Granada.

Religionsfrihet

Erkebiskop Romero ble drept i 1980, og det har vært hyppige angrep på kirken av regjeringsstyrker. I tillegg har det forekommet mord og forsvinninger av prester. I desember 1980 ble fire amerikanske nonner voldtatt og drept av sikkerhetsstyrkene. I dag er det 35 prosent færre prester som tjenestegjør i den salvadorianske kirken enn i 1977.

Det har vært en betydelig uoverenstemmelse mellom Erkebiskopen i Managua samt enkelte mindre religiøse grupper og regjeringa. De alvorligste er restriksjoner overfor prester som ønsket å oppsøke miskito indianerne.

Flyktninger

Mer enn en halv million mennesker, ti prosent av det salvadorianske folket, er hjemløse. De er drevet på flukt av sikkerhetsstyrkene og beskylt for å være i kontakt med geriljaen. Sikkerhetsstyrkene drar også ofte over grensa til Honduras og angriper flyktningene der. Røde Kors har organisert hjelp overfor titusen vis av salvadorianske flyktninger.

Regjeringa har tvangsflyttet miskitos- og andre indianere fra grenseområdene. Ofte uten at de har fått erstatning for ødelagte eiendommer. Indianerne holdes stadig under oppsikt av regjeringssoldatene.

Forsvinninger

Siden oktober 1979 er et sted rundt 2000 mennesker «forsvunnet» i El Salvador. I løpet av det siste året har snittet ligget på 40 personer pr. uke.

Ti mennesker som forsvant i 1981 er enda ikke oppsporet. Femten forsvant i 1982, men ble gjenfunnet i live. Det forekommer fortsatt forsvinninger der en ikke vet om vedkommende vil returnere i live, og myndighetene har ofte unnlat å informere de arrestertes pårørende.

Rettssikkerhet

Det er få som blir fengsla og ingen som blir stilt for retten i El Salvador. Advokatene syselsetter seg utelukkende med private rettsavgjørelser.

De alvorligste overtredelsene av rettssikkerheten har skjedd overfor miskito-indianere. Det er oppretta spesial-domstoler — liknende de som ble benyttet i 1979 og 1980 — for rettergang på krigsfanger, tatt under sammenstøt med contraen. Det er uvisst med hvilken praksis disse domstolene opererer.

Pressefrihet

Den eneste opposisjonsavisa, La Cronica, blei stoppa etter atredaktøren og en fotograf i 1980 ble hogget til døde. En annen avis, El Independente, ble stanset etter at flere av de ansatte hadde vært utsatt for mordforsøk, og redaksjonsbygningen ble omringet av panserkjøretøy, i 1981. Mange journalister er drept i El Salvador, bl.a. blei fire nederlandske journalister myrdet i mars 1982 og en amerikansk i 1980. Det eksisterer ingen ytringsfrihet i El Salvador, de eneste tillatte avisene, som er ekstremt reaksjonære blir underlagt sensur.

Opposisjonsavisa La Prensa er tillatt, men er fra 1982 av underlagt sensur. I tillegg er to opposisjonelle radiostasjoner nektet ny lisens.

Politiske fanger

I El Salvador kommer bare de heldigste i fengsel, som ovenstående burde bevitne. I dag er det omlag 400 politiske fanger i salvadorianske fengsler, fangene har ikke tilgang på juridisk hjelp. På tross av at fangene ofte har sittet fengsla i over to år er ingen av dem stilt for retten.

Under unntakstillstanden fra mars 1982 forekom det at mennesker ble arrestert uten arrestordre av sikkerhets-åresaker. Noen hundre slike arrestasjoner skal ha forekommet i løpet av det siste året. Noen av dem er løslatt, og 25 prosent av fangene er stilt for retten. I slutten av 1981 ble det arrestert tre fagforeningsledere som hadde uttalt seg offentlig om landets økonomiske situasjon, de ble alle sammen løslatt over nyttår.

Straff av personer som bryter menneskerettighetene

Ingen av medlemmene i sikkerhetsstyrkene er noen gang blitt straffa for å ha brutt menneskerettighetene.

Det er en serie tilfeller der ansvarlige for brudd på menneskerettighetene er blitt stilt for retten og straffa. Men det er enda ikke kommet noe bevis på at ansvarlige for overgrep mot indianerne er straffa.

Av Therese Bjørneboe

Tortur

Tortur forekommer i utstrakt grad. Det er vanlig å finne drepte med maltraktete kropper og ansikter. Ansiktene er ofte oppløst av syre, kuttet opp og det plasseres ofte gjenstander i munnen deres til skrekk og advarsel. Munnen kan f.eks. være stoppet til med jord dersom «forbrytelsen» hadde noe med jordeiendom å gjøre. Vanlige tortur metoder er falske henrettelser, pryl, seksuelt misbruk, bank og bruk av etsende syrer.

Det er kommet klager fra miskito indianere omfysisk mishandling og bankingover et visst tidsrom i 1982. Amnesty International har ikke oppført noen tilfeller av tortur i Nicaragua.

—Jeg synes det er en styrke å tilhøre kvinnebevegelsen, og ha sosial omgang med jenter.
—Det er ikke mindreverdig å jobbe med kvinnesak.
—Tvertimot er det noe av det viktigste som finnes!

Rute 80 møter sommerleirstjerna, Jorun Gulbrandsen, til et lynintervju før hun raser videre til minileir i Vestfold.

— Du har gjort inntrykk på alle som har vært på leir i år, hvor mange leire har du vært på i sommer?

— Jeg sjøl har innleda på en Rød Front-leir på Tromøya, Rød Ungdom-leiren på Skarnes og Kvinnefrontleiren på Tromøya. Ellers har andre i AKPs kvinneutvalg holdt tilsvarende innledninger på andre leire. Temaet vi har behandla i sommer er: Familien må oppløses for at vi kvinner skal oppnå full kvinnefrigjøring.

— Skal alle i AKP skille seg nå, og ingen gifte seg?

— Nei, parolen: Skill deg, ikke gift deg! er neppe aktuell til neste 8.mars, men i motsetning til for ti år sida er det viktig at vi ikke er konservative, men ser velkomment på at enkelte folk velger å leve annerledes enn i den tradisjonelle kjernefamilien. Enkelte tror det er helt nytt at AKP mener at familien skal oppløses, men det sto faktisk i partiprogrammet fra 1976...

Hva gjør kvinnene?

Nå er det først og fremst viktig å analysere familiens oppgaver i det kapitalistiske samfunnet, for å se kvinners situasjon. Kvinner i Norge dominerer i lavlønnsyrker. De gjør rutineprega arbeid og er ikke faglærte. Dette viser at vi har et kjønnsdelt arbeidsmarked hvor kvinner dominerer i 30 yrker, mens menn dominerer i 270 yrker.

— Hva har dette med familien å gjøre?

— I familien gjør kvinner så mye arbeid at dette blir det viktigste for dem, mens yrkeslivet dermed blir mindre viktig. Arbeidet i hjemmene utgjør like mange timeverk i året som alt lønnsarbeid. Det ulønna omsorgsarbeid

det som kvinner gjør utgjør 476 000 årsverk. Hvis alt hus- og omsorgsarbeid skulle lønnes hadde det kosta 38 milliarder kroner!

Kapitalistene ser ikke dette som arbeid, for dem er det helt nødvendig at dette gjøres gratis. Familien er det stedet hvor dette arbeidet blir gjort. I tillegg er familien et privat forsørgelses-system som sørger for at folk som ikke kan greie seg sjøl blir tatt vare på. Historisk er det mannen som er forsørger i familien, og samfunnet ser på alle menn som forsørgere. Samfunnet ser på alle kvinner som tilleggsarbeidskraft i familien. Dette er årsaken til at kvinner tjener dårligere enn menn.

Samfunnet stempler kvinnene

— Men jenter som ikke gifter seg slipper vel unna dette?

— Hvis du ikke bor sammen med noen slipper du å rydde etter andre, men skal du jobbe går du inn i det kjønnsdelte arbeidsmarkedet og blir ramma av det. Og blir den gamle mora di sjuk, kan du være sikker på at du vil merke at det ikke fins sjuke- og gamlehjems plasser, og du må være omsorgsperson. Samfunnet forteller deg hele tida at du ikke er like mye verdt som en mann.

— Men dette har vel forandra seg, samfunnet ser annerledes på kvinnesak nå enn før?

— Kvinnene har tatt opp kampen mot disse forholda, ikke samfunnet. Det er riktig at mange flere skiller seg nå enn for 15 år sida, og det er i hovedsak kvinnene som tar initiativet til skilsmisse. Kvinner godtar mindre enn før å leve i et undertrykkende forhold. Men folk gifter seg like mye som før, sannsynligvis fordi samfunnet ikke har noe alternativ å tilby.

— Men samfunnet gir inntrykk av at kvinnefrigjøringa i Norge har kommet langt. Vi snakker om radikal kjønnskvotering osv...?

To sosiale kjønn

— Kjønnsarbeidsdelinga i samfunnet la-

ger to forskjellige mennesketyper som blir produsert om og om igjen. Fra jentene er ganske små læres de opp til å se sine egne behov og interesser som mindre viktige enn andres. De skal dempe konflikter, ikke stille krav... En undersøkelse om hva unge jenter ville bli, viste at de ville ta en utdanning eller jobb som passa til at de kanskje fikk familie og unger. Gutter derimot læres til å se sine egne interesser som de viktigste. De ser i mindre grad andres behov, og unge gutter veit at yrkeslivet deres skal vare livet ut og velger deretter. Det er to kjønn som tenker ulikt og fungerer sosialt forskjellig.

Kvinnefrigjøring under kapitalismen?

— På RU-leiren ble det diskutert muligheten av kvinnefrigjøring i dette samfunnet ved at vi smudde opp ned på kjønnsarbeidsdelinga, for det må vel være likegyldig for kapitalistene hvilket kjønn som gjør dette gratis omsorgsarbeidet? Vi kan vel komme langt med en slik omveltning?

— Hvis du er teoretisk og ikke har beina på jorda kan du tro det. Men for det første tilhører kvinneundertrykkinga historia vår. Og den er ikke så lett å snu opp ned. Du kan ikke tenke at «hvorfor kom ikke den industrielle revolusjonen i Tibet i stedet for i England?». For det andre: Hvis alle kvinner skulle kunne delta i arbeidslivet og samfunnslivet slik menn gjør i dag, så må de først bli kvitt hus- og omsorgsarbeidet. Det vil ikke kapitalistene godta. Menn vil heller ikke overta dette arbeidet, de har jo fordeler av at situasjonen er slik den er. Det er bra at mannfolka ikke vil godta dette gratisarbeidet, vi ønsker jo ikke å snu på undertrykkinga.

— Mener du at menn ikke skal delta i husarbeidet fordi det er undertrykkende?

— Menn skal ta minst 50% av hus- og

omsorgsarbeidet, gjerne mer. Samtidig som vi slåss for at mannfolka skal delta og ta ansvar, må vi slåss for etsamfunn der slikt arbeid er tatt vekk fra familien. Et samfunn der folk bestemmer at slikt arbeid skal gjøres samfunnsmessig, det er samfunnets oppgave å oppdra barn, ta vare på gamle og syke, sørge for at alle får mat osv... Vi må slåss for sosialismen. Målet er ikke å fordele undertrykkinga på en annen måte, men å bli kvitt undertrykkinga.

— Men vi kan ikke sitte og vente til vi har sosialisme...?

— Gutter og menn som er mot kvinneundertrykking skal vi stille krav til. De skal ikke oppføre seg som om dama deres er en privat tjener. De må begynne å se seg sjøl som et sosialt kjønn og handle utifra det. De må diskutere hva menns oppgaver er i dette samfunnet, sånn som jenter gjør. Gutter diskuterer altfor lite i dag hva det vil si å være gutt/mann.

— Forlanger du at menn skal diskutere mannsrollen ut fra jenters premiser?

— Menn må undersøke hvordan mannssjåvinistiske holdninger fungerer og sjøl finne ut hva som er bra og dårlig ved mannsrollen. Det holder ikke at mannfolka står på sidelinja og applauderer det vi kvinner slåss for. De må studere hva kvinnene slåss for og mot, og sjøl uttrykke dette og støtte oss overfor sine mannemiljøer.

Kvinnene i spissen

Sjøl sagt er det kvinnene som er den viktigste krafta i kampen mot all undertrykking, ikke bare kvinneundertrykking. Det ser vi helt klart i dag;

— Hvem har gått i spissen for 6-timersdagen?

Kvinnene.

— Hvem streika mot tariffoppgjøret?

Kvinner i stat og kommune.

— Hvem streika mot ramma på 5,9%?

Braathen-damene.

— Hvem går i spissen mot de sosiale nedskjæringene?

Damene.

Kvinnene er de mest undertrykte i vårt samfunn, og grunnlaget for opprør er enormt. Så folk vil høre mer fra kvinnene og jentene i åra framover, vær trygg!

— Til slutt, Jorun, synes du at det å kjempe mot kvinneundertrykking har vært vanskeligere enn du trodde da du var 20 år?

— Da jeg var 20 år visste jeg ingenting om kvinneundertrykking og mente at jeg sjøl ikke var undertrykt. Jeg dreiv med politikk sammen med gutta og visste bare at jeg skulle ha en jobb hvor jeg kunne forsørge meg sjøl. Jeg så på jenter som jobba med kvinnesak som svakere enn meg sjøl.

Mine egne erfaringer og kvinnebevegelsen har lært meg at både jeg og andre kvinner er undertrykt.

Da jeg var 20 år trodde jeg at progressive menn ikke var undertrykkere. Men de er også lært opp av samfunnet og har fordeler av å holde på privilegiene sine som menn. Dette er noe av grunnen til at vi jenter må holde sammen og støtte hverandre. Jeg synes det er en styrke å tilhøre kvinnebevegelsen, og å ha sosial omgang med jenter.

Det er ikke mindreverdig å jobbe med kvinnesak. Tvert imot er det noe av det viktigste som finnes!

Kari J.

Vi betaler ikke, vi betaler ikke!

— Den belgiske staten kan ikke kalles annet enn fascistisk, sier Jeroen Ooms og Marc Vanderleyden fra Rød Ungdom i Belgia.
Foto: Bernt Eide

«Nå er Rød Ungdom på ferde igjen!», sier kommentatorene hver gang det har vært aksjoner mot statens politikk. Og det har de helt rett i!

En demonstrasjon mot arbeidsledighet går gjennom Brüssels gater i 1982, den skal snu til høyre ved inngangen til gata hvor regjeringsbygget ligger. Det er nemlig «ulovlig» å demonstrere i denne gata. De arbeidsløse fra Antwerpen går rett fram, de vil vise regjeringa at de mener alvor. Plutselig kommer politiet og nasjonalgarden til syne fra en av sidegatene. 30 000 ungdommer blir møtt med kamp, bare fordi de ønsker en ussel jobb.

I 1984 gjentar episoden seg. 15 000 ungdommer går i sakte prosessjon mot regjeringsbygget for å vise sin harme mot regjeringas politikk. Nasjonalgardens hester og tanks møter dem i enden av gata, men... denne gangen er de forberedt. «La de rike betale krisa», roper de...

Motsetningsfylt.

Virkeligheten i Belgia anno 1984 er ganske annerledes enn det lille fredelige Norge. Belgia er et land prega av store motsetninger. Landet er delt i to, en flamsk og en fransk del. Denne motsetninga preger belgierne på alle måter. Krisas virkninger er enorme i dette lille landet som det tar omlag 2 timer å reise gjennom med bil. Den økonomiske krisa satte for alvor inn i 1974 da dollarkursen falt. Slutten av 70-åra markerte et brudd med kapitalismens velfards-

stat. Bare på ett år ble 60 000 flere belgiere arbeidsløse.

Hvem eier verdiene?

Samtidig er Belgia rikere enn noengang. Det vil si ikke staten, naturligvis. Den sliter med å holde hue over vann. Staten tok opp store lån med skyhøy rente i 70-åra. Og nå er tiden inne til å betale de store bankene låna tilbake. I fjor betalte den belgiske staten 350 milliarder belgiske franc bare i renter, det er like mye som sosial- og trygdebudsjettet, og beløpet øker hvert år. Hvis det hadde gått an for en stat å gå konkurs, så hadde den belgiske staten vært nedlagt nå. Kassa er tom. Det er de store multinasjonale selskapene som har makta i Belgia. De eier verdiene fra arbeidsfolks slit. Deres makt er enorm. Staten, regjeringa er bare marionetter for denne så mektige gruppa.

Monopolisering

Jeroen Ooms og Marc Vanderleyden sitter foran meg og forteller. De er begge medlemmer av Rød Ungdoms søsterorganisasjon i Belgia, Rode Jeugd. Og de har satt seg godt inn i hvordan kapitalismen i Belgia fungerer.

— Det er de store multinasjonale selskapene som har makta, store kapitalsammenslutninger, aksjeselskaper, forsikringsselskaper osv. Ett eksempel: De tre

største selskapene kontrollerer 30 prosent av de 5000 mektigste bedriftene. De små selskapene er fullstendig satt ut av spill, sier Marc. Og de supplerer hverandre.

Stållindustrien nedlegges

— Ett eksempel til. Som i resten av Europa er det gruve- og stållindustri som har fått smake omstrukturingsplanene til borgerskapet. Belgia hadde faktisk verdens mest moderne stållbedrift, inntil for 3 år sida. T900 Valfil-fabrikken blei

modernisert og deretter lagt ned. Hvorfor? Det er nemlig krise på det internasjonale stållmarkedet, det er mer profitt å hente i databransjen og i atomkraftverk, avslutter Jeroen.

Atomkraft

70 prosent av Belgias energi er utvinna på atomkraftverk. Disse kraftverkene er kontrollert av 2 - to selskaper! Disse to selskapene har lagt et press på staten for å få den til å kvitte seg med de statlige gruvene som konkurrerer med atomkraftverkene om markedet. Og det er ikke småtterier disse

to selskapene klarer å utrette. I 1979 da det var samlingsregjering med sosialdemokrater og kristeligdemokrater fikk disse to selskapene en kontrakt av staten som gav dem monopol på all energitilførsel inntil år 2010! Disse to selskapene har derfor et godt pressmiddel til å få lagt ned deres egne konkurrenter, kullgruveindustrien. Og hva ble resultatet? Jo, riktig... all gruveindustri er nedlagt eller planlagt lagt ned. Store provinser i Nord er derfor nå en stor utgiftspost på trygdebudsjettet.

Fascisme?

Jeg spør dem forsiktig om åssen de vi karakterisere den belgiske staten. Og svaret kommer kontant...

— Det kan ikke kalles annet enn fascisme. Og jeg skal gi deg tre eksempler. Den belgiske regjering har vedtatt en mengde fullmaktslover som gjør at de kan fatte vedtak uten flertallet i parlamentet bak seg. Dette blei vedtatt først som unntakslover fordi det var store bevegelser og opprør i Belgia. Men vi tror dette blir et permanent system. Det an-

Bildene viser demonstranter og politi i Antwerpen under en demonstrasjon mot arbeidsledighet i 1982. 30 000 ungdommer ble mødt med politi og koller.

dre eksempelet handler om nasjonalgarden.

«Hva», sier jeg . . .

Nasjonalgarden
— Ja, nasjonalgarden er den største trusselen mot demokratiet i Belgia. Borgerskapet oppretta nasjonalgarden i 60-åra for å demme opp for «indre uro». De styrka nasjonalgarden fra å bestå av 5 000 soldater til 18 000.

Nasjonalgarden er idag underlagt 3 departementer, Innenriks-, Forsvars-, og Justisdepartementet. Og det er ikke klarlagt hvilke av disse som har bestemmende myndighet. Derfor kan vi si at nasjonalgarden kontrollerer nasjonalgarden.

Offiserene diskuterer klassisk musikk . . .

— For noen år tilbake ble det «funnet» noen dokumenter om en hemmelig organisasjon, en losje. Den organiserte alle offiserene i nasjonalgarden, i forsvaret

og topp-politikere. Offisielt driver denne losjen med kulturarrangementer og har klassisk musikk som spesialitet! Og man er stakk dum dersom man tror at disse folkene ikke diskuterer politikk. Nasjonalgarden er den eneste krafta som kan lage kupp i Belgia, derfor er den også den største faren for demokratiet.

De blei så ivrige når de fortalte om nasjonalgarden så jeg måtte avbryte dem for å få det siste eksempelet . . .

Statlig rasisme

— Jo, staten driver organisert rasisme. Vi har lover

som forbyr rasisme, men de blir aldri fulgt. Fascistpartiet i Belgia laga en kampanje mot innvandrere, da reiste moderpartiet vårt en anmeldelse, og den kom fram til retten, men fascistene vant. Loven blir bevisst ikke brukt.

Det belgiske søsterpartiet til AKP og Rode Jeugd er godt overvåka og forfulgt av Belgias SIPO. Jeroen f.eks. er arbeidsløs lærer og har utallige ganger fått avslag på jobb pga. at han ikke har villet kjøpe medlemskap det sosialdemokratiske partiet. Og jeg måtte nesten spørre dem hva deres lille

parti har å stille opp med i dagens brutale Belgia.

Rød Ungdom

— Vi sitter i ledelsen for arbeidsløsets komite i Belgia og er de som har stått mest på for å forsvare parolen «La de rike betale krisa». Og hver gang det er aksjoner mot statens politikk sier kommentatorene: «Nå er Rød Ungdom på ferde igjen».

Sosialisme

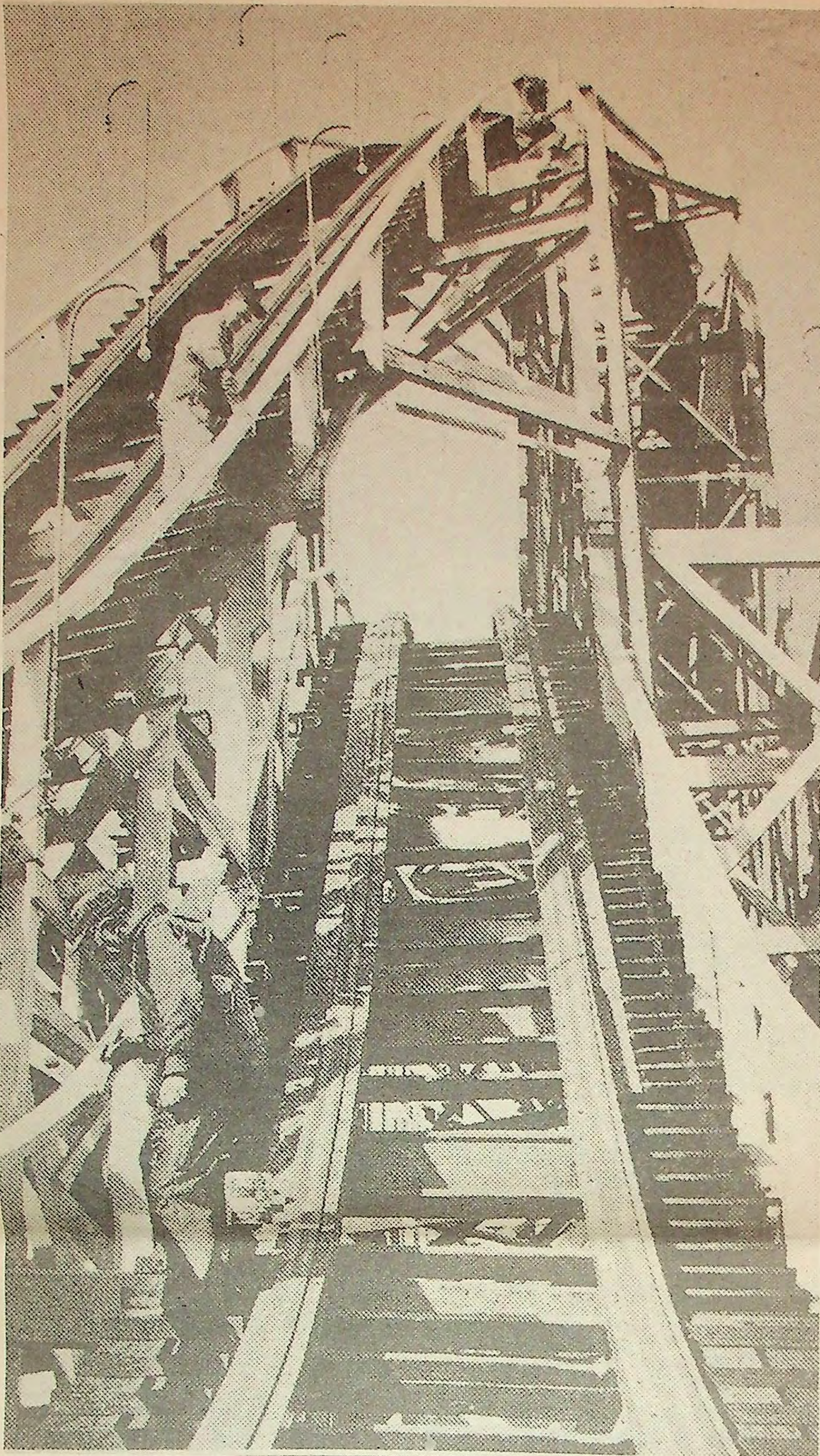
— Den viktigste kampen vi står ovenfor nå er å vinne over sosialdemokratene i innflytelse hos arbeiderklassen. Den dagen sosial-

demokratene vinner valget vil store deler av arbeiderklassen og ungdommen se at sosialdemokratene fører den samme politikken som Martens' regjering gjør idag. Og da må vi vinne dem for revolusjon, ellers vil fascismen være den eneste løsningen arbeiderklassen ser. Vi må lage et bedre program for revolusjon og sosialisme, vi må bli endel større, ellers vil vi aldri vinne!

Avslutter de to, og jeg sitter igjen med en følelse av at deres virkelighet er vår framtid . . .

Ann Helen Skaug

— alltid på linja . . .

PLAKATER:

- ☐ Rute 80, «ikke bare romantikk. . .» .. 2,-
☐ Uten frihet — ingen fred .. 2,-

MERKE:

- ☐ «Rød Ungdom» .. 2,-
☐ «Våpen til Afghanistan» .. 1,-

HEFTER:

- ☐ Om krig og fred .. 5,-
☐ Et ledd i en global strategi (om Sovjet) .. 8,-
☐ 27 spørsmål og svar om RUs politikk .. 5,-
☐ Sosialismevedtak fra 13. landsmøte .. 20,-
☐ Kort innføring i marxisme: *Filosofi* .. 10,-
☐ Kort innføring i marxisme: *Pol. øk.* .. 15,-
☐ Rød Ungdoms organisasjonshåndbok .. 35,-
☐ Natur og miljøvern .. 5,-
☐ En innføring i marxisme, *studiesirkel* .. 20,-
☐ Skoleprogram for Rød Ungdom .. 15,-

☐ Jeg vil bli medlem i Rød Ungdom.

☐ Send meg fler opplysninger om Rød Ungdom.

☐ Rute 80 ett års abonnement .. 35,-

☐ Støtteabonnement .. 60,-

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr: ..... Poststed: .....

Skole: ..... Alder: .....

Klipp ut og send inn til Rød Ungdom, Postboks 610, Sentrum, 0106 Oslo 1.

Gjest i Ruta

Ung og

— Hvis jeg ble forhindra fra å drive politisk arbeid ville jeg blitt gal! sier Ann-Helen Skaug. Nestleder i Rød Ungdom. Faren er ikke prekær. Det nytter ikke å be- drive dyneløfting — så langt strakk bekjennelsene seg.

— Sjøtilliten min er bygd opp omkring politisk arbeid, sier Ann-Helen, som riktignok jul- te opp en fyr i klassen første skoledag i Asker, dit hun kom som ni-åring. Før det hadde hun «hospitert» på skoler nedover langs hele sør- lands-kysten.
 — Jeg var svær i kjeften og høy for alderen, sier Ann- Helen.

★★★

Ann-Helen er 21, litt lealaus i lemmene og rask i replikken. Kravstor overfor seg sjøl og andre, men aldri sjølhøytide- lig.
 Politisk? Akkurat når du trod- de at du hadde plassert hen- ne — tar hun et dypt drag av sigaretten, og skritter lang- beint ut av båsen. Trangen til å sette folk i båser er stor i den fraksjonsfri bevegelsen. Tilhører du den fløyen eller den, i diskusjon a, b, c eller d?

Ann-Helen har gjort det til et personlig varemerke å gå vi- dere. Tilgi å gå videre. Det er en meget viktig kunst i en promille organisasjon.

— Jeg kom inn i m-l bevegel- sen på et tidspunkt da store Guder sto for fall. Samtidig en tid med mange utmeldel- ser. Bevegelsen var i til- bakegang. Men hun meldte seg ikke inn i troen på at sku- ta sank. Hun meldte seg inn for å sette den på rett kjø, Kart og kompass mente hun bestemt var innen rekkevid- de.

Rød Ungdom arbeida seg dypt ned i teorien, studerte Marx, historisk materialisme og politisk økonomi. Men det trengs også mann- skap. — Mye større mann- skap, sier Ann-Helen.

— Det fins massevis av ung- dom i Norge som er fly for- banna på systemet, de bare venter på å bli plukket opp. Rød Ungdom er en liten orga- nisasjon, men i dagsverk er vi mange! Vi syns i landskapet — om enn ikke på Stortinget!

★★★

— Det er sjølsagt mange my- ter ute og går, sier Ann-he- len. AKP er krigshissere og revolusjonsromantikere.
 — Rød Ungdom er blitt en

bedre organisasjon i form av demokrati og sjølstendighet hos medlemmene. Vi har dyktige ledere og et høyere politisk nivå blant de vanlige medlemmene enn andre organisasjoner. Folk tør å stil- le spørsmålsteget. Vi tror ikke på evige sannheter.

— Men på en teori. Be- handles ikke den som en evig sannhet?

— Mao sa at man skulle søke sannheten utifra praksis. Det er et nøkkel-spørsmål i teo- rien vår. Du skal alltid prøve «Sannheter» mot virkeligheta. Det riktige er å bruke teorien som et redskap.

— Men Rød Ungdom har jo en fiktst-ferdig historie analyse?

— Historie-synet vårt strider mot idealismen. Det er idea- listisk å tro på sannheter. Når vi kaller oss historiske mate- rialister er det fordi det kan belegges vitenskapelig at menneskenes tenkning far- ges av det utviklingstrinnet teknologien er på. Det gir oss et stort forsprang når vi skal analysere verden rundt oss.

Foto: Therese Bjørneboe

— Det er viktig å handle, men man må ha et sosialistisk perspektiv. Under harde ungdomskamper, som f.eks. i Belgia der ungdommen ble møtt av tanks, køller og militære, får du følelsen av at kan dette skje — så kan alting

skje. Når purken bevæpner seg vil ungdommen lett enten resignere eller bli terrorister. — Du er nødt til å popularisere marxismen for å verve ungdom. Det er ikke nok å vise verden ut ifra en rekke enkeltsaker. Du må bevise at

verden er i forandring og at vi har en teori som går forandringene i forkjøpet. Kort og godt må du propagandere sosialisme. Den tida er forbi da sjøl velmenende sjeler mente at en jente i toppen var et alibi. Ann

Helen Skaug er en klatremus i Rød Ungdom. Hun tilstår at livet hennes dreier seg om politikk. Hun slår om seg med kraftsalver. Hun er på godt og vondt en m-l'er, og fullstendig blotta for sentimentalitet.

Therese Bjørneboe

Erfaren

— Imperialisme fører til krig. Det vil oppstå kriger så lenge kapitalismen består, men krig kan også avverges dersom folk ikke viser unnfallenhet overfor provokasjon.

Vestmaktene unnfallenhet overfor Hitler er et klart eksempel på det.

— Tror du Hitler kunne ha vært stoppa?

— Ja det tror jeg. Dersom vest-maktene ikke holdt øya lukket i etterdønningene av Chamberlains «Fred i vår tid». Dersom franskmennene hadde gått til motangrep på Hitler da han innvaderte Rhinland, eller etter delinga av Tsjekkoslovakia.

— Hva med delinga av Polen?

— Det veit jeg ikke nok om til å svare på.

— Hva med Stalin?

— Jeg har et udogmatisk forhold til ham. Du får aldri meg til å forsvare Moskva-prosesene. Historiesynet hans var dessuten altfor mekanisk.

— Det er blitt litt av en kjepp-hest for deg?

— Produktivkraftteoretikerne står for et syn som sjølsagt er bra mot idealismen. Men til de mest deterministiske må jeg si: — Revolusjonær bevissthet gror ikke opp av fabrikk-golv. Det er mange eksempler å ta av. Ta Tyskland i Mellom-krigstida eller Vesten i dag.

★★★

— Vi kan ikke bare være materialister, sier Ann-Helen. — Men også dialektikere. Med det mener jeg å si at kampen ikke utkjempes mekanisk mellom gammel og ny teknologi. Mao sa at all skreven historie er historia om klassekamp. Vi tenker sjølsagt innafor de rammene vårt historiske utviklingstrinn setter, men det er ikke gitt hvilken klasse som vil vinne kampen på svært lang tid.

— Da jeg gikk på gymnaset ble aldri historia beskrevet som klassekamp. Vi lærte om arbeiderbevegelsen i begynnelsen av århundret i sammenheng med streikene, og om arbeidsløsheten i 30-åra. Men det snakkes aldri om dette som resultat av klassekamp eller måten økonomien er organisert på. Krig fikk vi framstilt som «En gal manns verk».

★★★

— Men i dag ser vi spirer til fascisme påny. Ikke bare i borgerskapets maktapparat men også som ideer ute blant folk. Det er klassekampen

som vil avgjøre hvilke krefter som vil vinne.

— Det er kanskje en større tendens til politisk passivitet?

— Det er sterke krefter i samfunnet som vil ha oss til å kikke på vår egen navle. Privatisere problemene og søke gleden i den private sfære. Før i tida sa man at «en kan ikke leve av kjærlighet og luft» i dag er det motsatt.

— I dag er det også sterkere tendenser blant folk til å gifte seg enn på mange år. Tiltross for at 50 prosent av alle ekteskap ryker.

— Det er stor fare for at kvinnene må lide for dette igjen. Ved å ofre jobbene sine først, prioritere hjem og familie. På Kongsberg våpenfabrikk la f.eks. kvinnene ned arbeidet for at «iallefall én i hver familie skulle få jobb».

★★★

— Merkes tendensen innafor m-l rørsle?

— Ja. I 1977 sa f.eks. Sigurd Allern at mannfolka skulle

ta 50 prosent av husarbeidet, men under debatten i 1982 sto han på linja om at delinga måtte ta hensyn til hvem som hadde de viktige politiske o.l. oppgavene å fylle.

— Hva med de unge jentene innafor Rød Ungdom?

— Det virker heldigvis som om de fleste er svært sjøls-tendige, til tross for at noen gifter seg, da.

— Hvorfor er det nødvendig å ha et kommunistisk parti?

— Fordi vi får verden framstilt som et komplisert og usammenhengende lappetepp. Det får folk til å føle seg innmari små og dumme. Det innbaker oss at slik verden er i dag vil den alltid være. AKP snakket allerede i begynnelsen av 70-tallet at det lov-messig vil inntre kriser under kapitalismen og advarte mot krigsfaren. Dengangen lo folk av det.

— Kampen må heve seg over dags-kampen for smør på brødet, man må ha et sosialistisk perspektiv. Poenget er at klassekampen slik den pågår foran øynene på oss må ha karakter av at den kjempes for å vinnes, i dag har bare borgerskapet den innstillinga.

— Men de fleste lar seg vel verve utifra hvorvidt en organisasjon gjør noe, ellers blir det jo bare sofa-radikalisme?

Foto: Therese Bjørneboe

*Rebel
with
a
cause*

ROD UNGGDOM

Foto: THERESE BJØRNEBOE

